

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Studijní program: 6208 B Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

Tvorba a užití výsledku hospodaření podniku, cash flow

Vedoucí bakalářské práce:
Ing. Václav Krutina, CSc.

Autor:
Lucie Mikešová

2010

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem svoji bakalářskou práci vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, v souladu s §47 b zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

České Budějovice 10.4.2010

.....

PODĚKOVÁNÍ

Velmi děkuji vedoucímu bakalářské práce Ing. Václavu Krutinovi, CSc. za odborné vedení, rady a průběžné konzultace poskytované během vypracování této bakalářské práce. Dále děkuji vedení podniku za ochotu při poskytování informací a podkladů.

OBSAH

OBSAH	4
1. ÚVOD	5
2. LITERÁRNÍ PŘEHLED	6
2.1. VÝNOSY A JEJICH TVORBA	6
2.2. NÁKLADY PODNIKU A JEJICH ŘÍZENÍ.....	8
2.2.2. ÚČELOVÉ TŘÍDĚNÍ NÁKLADŮ	10
2.2.3. TŘÍDĚNÍ NÁKLADŮ V ZÁVISLOSTI NA VÝKONECH	11
2.2.4. MANAŽERSKÉ POJETÍ NÁKLADŮ.....	13
2.3. VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ A JEHO VYUŽITÍ V PODNIKU	14
2.3.1. ZISK A JEHO HODNOCENÍ.....	15
2.3.2. ROZDĚLOVÁNÍ VÝSLEDKU HOSPODAŘENÍ	18
2.4. VÝZNAM CASH FLOW V PODNIKOVÉ EKONOMICE	19
2.4.1. ZJIŠŤOVÁNÍ CASH FLOW	20
2.4.2. HODNOCENÍ CASH FLOW	22
3. METODIKA PRÁCE	25
4. CHARAKTERISTIKA PODNIKU	27
5. ANALÝZA VÝNOSŮ, NÁKLADŮ A VÝSLEDKU HOSPODAŘENÍ.....	30
5.1. ANALÝZA VÝNOSŮ PODNIKU	30
5.1.2. PŘEHLED PROVOZNÍCH VÝNOSŮ	32
5.1.3. PŘEHLED TRŽEB	34
5.2. ANALÝZA NÁKLADŮ PODNIKU	37
5.2.1. ANALÝZA PROVOZNÍCH NÁKLADŮ PODNIKU	39
5.3. VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	41
5.4. ANALÝZA RENTABILITY HOSPODAŘENÍ PODNIKU	43
6. CASH FLOW	46
7. ZÁVĚREČNÉ ZHODNOCENÍ.....	52
8. ZÁVĚR	54
9. SUMMARY	55
10. PŘEHLED POUŽITÉ LITERATURY	56

1. ÚVOD

Každý podnik musí sledovat výnosy a náklady, jejichž rozdíl pak tvoří výsledek hospodaření, který může představovat jak zisk, tak ztrátu. Výsledek hospodaření je zjišťován z výkazu zisku a ztráty, který je podkladem pro jeho podrobnější analýzu. Výsledek hospodaření je důležitou součástí poměrových ukazatelů užívaných při analýze rentability hospodaření podniku. Tyto údaje vypovídají o ekonomické situaci podniku a jsou sledovány pro potřeby každodenních manažerských rozhodnutí.

Cílem této práce je analyzovat tvorbu výsledku hospodaření a cash flow vybraného podniku ve sledovaném období.

Obsahem úvodní části práce jsou obecné a metodické otázky týkající se problematiky výnosů, nákladů a výsledku hospodaření, jejich tvorby a hodnocení. Je zde rovněž charakterizována kategorie cash flow, její význam v podnikové ekonomice, vztah k výsledku hospodaření, jeho zjišťování a hodnocení. Je zde rovněž uvedena metodika práce.

Po stručné charakteristice vybraného podniku je hlavní částí práce konkrétní analýza tvorby výsledku hospodaření a cash flow daného podniku. Tvorba výsledku hospodaření byla analyzována z hlediska výnosů a nákladů, bylo použito i ukazatelů rentability. Pro posouzení cash flow byly sestaveny výkazy cash flow, neboť daný podnik je nesestavuje. Cash flow bylo hodnoceno i s využitím poměrových ukazatelů. Závěrem jsou shrnuty dosažené výsledky a provedeno celkové vyhodnocení.

Zadaná problematika bakalářské práce byla řešena v konkrétních podmínkách podniku, kterým je hotel v Bechyni v letech 2006 – 2008.

2. LITERÁRNÍ PŘEHLED

Výnosy, náklady a především výsledek hospodaření patří k nejdůležitějším charakteristikám hospodaření každého podniku. Jsou proto předmětem každodenního zájmu manažerů. Ti tyto ukazatele implementují do svých rozhodnutí a především pak do strategických plánů podniku.

2.1. VÝNOSY A JEJICH TVORBA

Výnosy podniku jsou peněžní částky, které podnik „získal“ z veškerých svých činností za určité účetní období (měsíc, rok) bez ohledu na to, zda v tomto období došlo k jejich inkasu. Hlavními výnosy výrobního podniku jsou tržby za prodej vlastních výrobků a služeb, obchodního podniku tržby za prodej zboží, dopravního podniku tržby za přepravní služby apod. Výnosy podniku tvoří:

- provozní výnosy získané v provozně-hospodářské činnosti podniku,
- finanční výnosy získané z finančních operací, finančního majetku,
- mimořádné výnosy získané mimořádně, z nahodilých operací.

Provozně-hospodářskou činností podniku je ta činnost, pro kterou byl podnik založen. U výrobního podniku je to výroba a prodej výrobků včetně poskytování výrobních služeb, u dopravních podniků přeprava zboží a osob, u obchodního podniku prodej zboží vč. poskytování různých služeb, u bankovního podniku soustředování volného kapitálu a jeho půjčování vč. dalších bankovních operací (Synek, 2007).

Výnosy jsou zvýšením ekonomického prospěchu během účetního období, a to:

- ve formě zvýšení (přírůstku) peněžních i nepeněžních aktiv,
- ve formě specifických případů snížení či zániku dluhu (např. prominutí splatného závazku).

Oba případy zvyšují zisk běžného roku a tím způsobují zvýšení vlastního kapitálu. Vymezení výnosů vysvětluje, s čím je vznik výnosu spojen, čím je vyvolán, ale neplatí to naopak. Tedy ne každé zvýšení aktiv (natož pak snížení dluhu) je výnosem. Taková operace není výnosem tehdy, jestliže zvýšení aktiva je zároveň spojeno se snížením jiného aktiva nebo se zvýšením některého pasiva (Kovanicová, 1999).

Výnosy představují realizovanou produkci, tedy „na trhu uplatněný“ výrobek, službu, nebo vnitropodnikové plnění, a to zásadně bez ohledu na to, zda za ni již byla či nebyla

poskytnuta majetková, nejčastěji finanční náhrada. Výnosy v manažerském pojetí pro účely rozhodování lze také vyjádřit oportunitními náklady, jako výnosem ušlé příležitosti, tedy té varianty rozhodnutí, která je alternativní posuzované variantě řešení (také zvané náklady „příležitosti“ nebo „ušlé příležitosti“ (Hunčová, 1999).

Je nutné uplatnit tzv. akruální princip (nutno odlišovat výnosy a příjmy, stejně tak později náklady od výdajů, a zisk od cash flow). Výnosy rozumíme oceněné výkony podniku (cena uskutečněných výkonů) a jejich hlavní složkou jsou tržby za vlastní výkony a zboží. S tržbami jsou spojeny peněžní příjmy.

Výnosy podniku podle výkazu zisku a ztráty, tj. z účetního hlediska jsou členěny na:

- provozní výnosy tj. výnosy z provozně-hospodářské činnosti podniku,
- finanční výnosy tj. výnosy z finančních operací,
- mimořádné výnosy tj. výnosy získané mimořádně z nahodilých operací.

Příčemž provozní a finanční výnosy považujeme za výnosy běžné.

Výnosy jsou podle druhů uspořádány v plánu nákladů a výnosů a ve finančním účetnictví. Výnosy jsou uspořádány do těchto skupin:

- tržby za vlastní výkony a zboží,
- změna stavu vnitropodnikových zásob,
- aktivace majetku vytvořeného vlastní činností,
- ostatní provozní výnosy,
- finanční výnosy,
- mimořádné výnosy.

Jednotlivé provozní činnosti uskutečňují jednotné vnitropodnikové útvary. Ty je nutné hmotně zainteresovat na snižování nákladů a zvyšování výkonů. Výnosy se plánují a zjišťují podle organizačních složek podniku, tj. podle toho, která složka podniku se o ně zasloužila. Hlavní složkou výnosů podniku jsou tržby z prodeje výrobků, služeb nebo zboží. Ne všechny organizační útvary, které uskutečňují jednotlivé provozní činnosti však prodávají. Z toho vyplývá, že výnosy vnitropodnikových organizačních útvarů mohou být:

- prvotní - a to jde-li o prodej výkonů externím odběratelům,
- druhotné (vnitropodnikové) - jde-li o výkony poskytované jiným organizačním útvarům v podniku; tyto výnosy jsou druhotným nákladem útvarů, které uvedené výkony spotřebovaly.

Podle činností a organizačních složek podniku jsou výnosy uspořádány v manažerském účetnictví, tj. v rozpočetnictví a ve vnitropodnikovém účetnictví (Martinovičová, 2005).

Rozhodující složkou výnosů a hlavním finančním zdrojem podniku, který slouží k úhradě jeho nákladů a daní, výplatě dividend a jeho rozšířené reprodukci jsou tržby. Tržby tvoří hlavní složku výnosů většiny podniků, a to především podniků průmyslových, zemědělských, dopravních a obchodních. Jsou peněžní částkou, kterou podnik získal prodejem výrobků, zboží a služeb v daném účetním období. Tržby jsou závislé na fyzickém objemu prodeje výrobků, cenách jednotlivých a sortimentní skladbě prodeje (Synek, 2007).

Rozhodující jsou tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb. Mohou být ovlivněny:

- fyzickým objemem výroby a služeb,
- dosaženými cenami jednotlivých výrobků a služeb,
- strukturou sortimentu prodeje,
- způsobem fakturace a lhůtou splatnosti faktur (Synek, 2006).

K výrobě dochází spojením, kombinací a použitím výrobních faktorů, z nichž některé se spotřebovávají najednou. Jejich spotřeba vyjádřená peněžně se nazývá náklady (Synek, 2007).

2.2. NÁKLADY PODNIKU A JEJICH ŘÍZENÍ

Náklady jsou hodnotovým vyjádřením všech vstupů výroby. Pro ekonomické rozhodování firmy o optimálním objemu výroby, ceně a maximálním zisku, je důležitá klasifikace nákladů podle jejich vztahu k objemu produkce. Celkové náklady zahrnují stálé náklady, které jsou nezávislé na rozsahu produkce a proměnné náklady, které se s objemem výroby mění, buď lineárně či nelineárně (Fialová, 2000).

Náklady představují jakékoli odčerpání vlastního kapitálu, snižující dosažený výnos, včetně výdajů zbytných jako je reprezentace, dary, odměny orgánům společnosti, manka a škody, pokuty a penále či daně a poplatky (hledisko vlastníka), případně prostředky vynaložené na dosažení, udržení a zajištění výnosů (daňové hledisko), případně vstupy hospodářských prostředků a práce do hospodářských, reprodukčních procesů – tedy účelně vynaložené zdroje ekonomického růstu (manažerské hledisko). Z pohledu manažera mohou mít náklady také podobu ekonomických (oportunitních nebo fiktivních) nákladů (Hunčová, 1999).

Náklady vyjadřují synteticky v peněžních jednotkách účelově zaměřenou spotřebu vstupních faktorů při činnosti daného podniku za určité období, která je zaměřená na určitý výsledek činnosti daného podniku včetně dalších nutných nákladů spojených s činností podniku v tomto období. Jedná se o opotřebovávání předmětů dlouhodobého hmotného

majetku, spotřebu zásob, vynaložení určitého množství práce, cizí výkony. Jde tedy o snížení vlastního kapitálu. Od nákladů je nutné odlišit peněžní výdaje, které představují úbytek peněžních fondů – hotovosti a peněžních prostředků na bankovních účtech (Synek, 2006).

Náklady podniku jsou ve výkazu zisku a ztráty rozděleny na provozní, finanční a mimořádné. Synek (2007) rozděluje náklady podniku na:

- běžné provozní náklady (spotřeba materiálu a energie, osobní náklady),
- odpisy dlouhodobého majetku,
- ostatní provozní náklady,
- finanční náklady (úroky a jiné finanční náklady),
- mimořádné náklady.

Provozní náklady jsou vynaloženy na získání provozních výnosů, finanční náklady jsou vynaloženy na získání finančních výnosů. Mimořádné náklady nelze definovat jako prostředek k získání mimořádných výnosů, vznikají nahodile, většinou nemají výrazný vliv na plynulý chod podniku, i tak se ale s nimi musí kalkulovat. V zásadě je preferováno dvojí pojetí nákladů: jedno ve finančním účetnictví, které je určeno pro externí uživatele, druhé ve vnitropodnikovém (manažerském) účetnictví, kterého využívají manažeři v řízení.

Náklady jsou důležitým syntetickým ukazatelem kvality činnosti podniku. Úkolem managementu proto je usměrňovat je a řídit. Řízení nákladů vyžaduje jejich podrobné třídění. Základním tříděním nákladů je třídění nákladů podle druhu použití, účelu použití a změny objemu výkonů. V neposlední řadě je nutné náklady také rozčlenit z manažerského hlediska.

2.2.1. DRUHOVÉ TŘÍDĚNÍ NÁKLADŮ

Druhové třídění nákladů je jejich soustředování do stejnorodých skupin spojených s činnostmi jednotlivých výrobních faktorů (materiál, práce, dlouhodobý majetek). Toto třídění odpovídá na otázku, co bylo spotřebováno. Základními nákladovými druhy jsou:

- spotřeba surovin a materiálu, paliv a energie, provozních látek,
- odpisy budov, strojů, výrobního zařízení, nástrojů, nehmotného dlouhodobého majetku,
- mzdové a ostatní osobní náklady (mzdy, platy, provize, sociální a zdravotní pojištění),
- finanční náklady (placené úroky, poplatky aj.),
- náklady na externí služby (opravy a udržování, nájemné, dopravné, cestovné).

Podrobnější druhové třídění je uplatňováno např. ve výkazu zisku a ztráty (výsledovce) nebo v účtové osnově. Druhové třídění je důležité pro finanční účetnictví a pro finanční a jiné

analýzy (výpočet zisku, ukazatele hodnoty přidané zpracováním, analýzy dílčích nákladovostí aj.). Nákladové druhy představují externí náklady. Jsou to náklady prvotní, které vznikají stykem podniku s jeho okolím (např. spotřeba materiálu) nebo s jeho zaměstnanci (mzdové náklady). Jsou to náklady jednoduché, protože je nelze dále členit. Druhotné náklady vznikají spotřebou vnitropodnikových výkonů (např. výroba páry a elektrické energie pro vlastní spotřebu, výroba nářadí atd.); jsou to interní náklady, které mají komplexní charakter (dají se rozložit na původní nákladové druhy). Projevují se až při zaúčtování nákladů podle středisek.

2.2.2. ÚČELOVÉ TŘÍDĚNÍ NÁKLADŮ

Účelový vztah nákladů lze charakterizovat v různé úrovni podrobnosti. Nejprve se náklady obvykle rozčlení do relativně širokých okruhů různých výrobních a nevýrobních činností. Například na náklady výroby, pomocné výroby, vedlejší výroby a na náklady různých přidružených činností. V rámci nich se pak podrobněji člení např. podle jednotlivých druhů činností, technologických stupňů, uzavřených procesů nebo jednotlivých operací (Král, 1994).

Účelové třídění nákladů je založeno na jednom ze dvou základních hledisek. Náklady třídíme:

- podle místa vzniku a odpovědnosti, nebo
- podle výkonů, tj. kalkulační třídění nákladů.

Třídění nákladů podle místa vzniku a odpovědnosti je základem pro třídění nákladů podle útvarů v podniku. Útvary, jimž se přiřazují náklady podle odpovědnosti se označují střediska.

Středisky mohou být jen takové útvary organizační struktury podniku:

- které mají uzavřenou činnost, za niž je možné zjišťovat náklady,
- u nichž je možná identifikace výkonů předávaných jiným střediskům,
- je jasný způsob ocenění výkonů střediska (tj. výsledků činnosti střediska, jimiž přispívají k tvorbě výkonů prodávaných mimo podnik), a to pomocí vnitropodnikových cen (výnosy střediska představují úhradu jeho nákladů prostřednictvím vnitropodnikové ceny) (Synek, 2007).

Kalkulační třídění nákladů vyčísluje velikost nákladů na jednotku výkonů, tj. na kalkulační jednici výkonů. Kalkulace nákladů je písemný přehled jednotlivých složek

nákladů a jejich úhrn na kalkulační jednici. Kalkulační jednice je určitý výkon vymezený měřicí jednotkou např. množství, hmotnosti, délky, plochy, času. Náklady se v této souvislosti člení na přímé a nepřímé náklady. Přímé náklady je možné jednotlivým konkrétním výkonům přiřadit přímo při jejich vzniku. Dělí se na:

- přímý materiál – jde o materiál, který se zpravidla stává trvalou součástí výrobku nebo přispívá k vytvoření jeho potřebných vlastností (suroviny, základní materiál, polotovary, pohonné hmoty apod.),
- přímé mzdy – základní mzdy, příplatky a doplatky ke mzdě a prémie a odměny výrobních dělníků přímo souvisící s kalkulovanými výkony,
- ostatní přímé náklady – technologické palivo a energie, odpisy, opravy a udržování, příspěvky na sociální zabezpečení apod.

Nepřímé náklady jsou náklady společně vynakládané na celé kalkulované množství, více druhů výrobků nebo zajištění chodu celého podniku, které není možné stanovit na kalkulační jednici přímo, nebo jejichž přímé určování by bylo nevhodné. Dělí se na:

- výrobní (provozní) režii – nákladové položky souvisící s řízením a obsluhou výroby, které nelze stanovit přímo na kalkulační jednici, např. režijní mzdy, odpisy dlouhodobého hmotného majetku, spotřeba energie apod.,
- správní režii – nákladové položky souvisící s řízením podniku, závodu nebo obdobného organizačního útvaru jako celku, např. odpisy správních budov, platy řídicích pracovníků, poštovné, pojištění,
- odbytovou režii – náklady spojené s odbytovou činností, např. náklady na skladování, propagaci, prodej a expedici výrobku (Synek, 2007).

2.2.3. TŘÍDĚNÍ NÁKLADŮ V ZÁVISLOSTI NA VÝKONECH

Toto členění rozděluje náklady na variabilní (závislé na změnách objemu výkonů) a fixní (stálé, nezávislé na změnách objemu výkonů) a používá se při krátkodobém pohledu na náklady. V dlouhodobém pohledu fixní náklady neexistují.

Variabilní náklady vznikají v souvislosti s dělitelnými ekonomickými zdroji, s proměnnými výrobními činiteli, jejichž úroveň je možné měnit v krátkém období, tedy bez časového omezení. Mění se za určité období v závislosti na změně objemu výkonů.

Do variabilních nákladů se zařazují:

- jednicové náklady,
- variabilní část režijních nákladů, mezi které patří například spotřeba režijního materiálu bezprostředně spojená s objemem výkonů, spotřeba energie k technologickým účelům, apod..

Zpravidla se rozlišují tři základní typy variabilních nákladů:

- proporcionalní – za období se jejich absolutní výše mění přímo úměrně se změnou objemu výkonů, proto je jejich podíl na jednotku objemu výkonů konstantní;
- podproporcionalní – za období rostou s růstem objemu výkonů pomaleji než objem výkonů, proto jejich podíl na jednotku objemu výkonů se zvyšováním objemu výkonů klesá, jedná se například o náklady na opravy, údržbu;
- nadproporcionalní – za období rostou rychleji než objem výkonů, proto jejich podíl na jednotku objemu výkonů se zvyšováním objemu výkonů roste; jedná se například o mzdy za přesčasovou práci.

Fixní náklady vznikají v souvislosti s vynakládáním nedělitelných ekonomických zdrojů, souvisí s relativní stabilitou fixních výrobních činitelů, jejichž úroveň je možné měnit jen v dlouhém období. Za určité období se nemění, pokud se nepřekročí určitá hranice objemu výkonů zajištělná v daném podniku existujícími fixními činiteli. Nezávisí na změnách objemu výroby v rámci existující výrobní kapacity, ale závisí na souboru fixních činitelů a na délce časového období. Nejsou vyvolávány jednotlivými výkony, ale nutností zabezpečit chod podniku jako celku v daném období. Proto podnik usiluje o co nejvyšší využití výrobní kapacity, neboť jen tehdy může dojít k co nejmenšímu podílu fixních nákladů na jednotku objemu výkonů. Do fixních nákladů se zařazují například:

- platy řídicích pracovníků,
- režijní mzdy bezprostředně související s objemem výkonů,
- odpisy hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku, apod..

K relativní úspoře fixních nákladů dochází při zvyšování objemu výroby při neměnných fixních nákladech. Nevyužití výrobní kapacity vede k nevyužití fixních nákladů. Část fixních nákladů za období, odpovídající nevyužitým výrobním kapacitám, jsou nevyužitými fixními náklady, jejichž velikost poskytuje informaci o efektivnosti vázání fixních nákladů (Synek, 2007).

2.2.4. MANAŽERSKÉ POJETÍ NÁKLADŮ

Manažerské účetnictví poskytuje informace především manažerům podniku pro různá rozhodování, ať již jsou to rozhodování s okamžitým účinkem nebo rozhodování orientovaná na budoucnost. Musí také poskytnout takové informace, které jsou relevantní pro danou konkrétní situaci (Čechová, 2006).

V podnikové ekonomice hrají náklady rozhodující úlohu, neboť téměř každé manažerské rozhodnutí vychází ze srovnání nákladů (kolik co stojí) s výnosy (kolik z toho získáme). Náklady, které jsou evidovány a vykazovány v účetních výkazech označujeme jako účetní náklady. Ty však pro řadu manažerských rozhodnutí nevyhovují. Manažerské pojetí nákladů oproti běžnému (účetnímu) pojetí nákladů vychází z toho, že pracuje s ekonomickými (skutečnými, relevantními) náklady, které oproti nákladům uváděným v účetnictví zahrnují i tzv. oportunitní (alternativní) náklady.

Oportunitní (alternativní) náklady jsou hodnota, která musí být obětována, když zdroje nejsou použity na nejlepší možnou alternativu. Nazýváme je též náklady ušlých příležitostí.

Explicitní náklady jsou ty, které podnik platí za nakoupené výrobní zdroje, za nájemné, za použití cizího kapitálu apod. Implicitní náklady jsou obtížně vyčíslitelné, k jejich měření se používají oportunitní náklady. Implicitní náklady jsou např. mzda, kterou by podnikatel obdržel v zaměstnání, nebo úroky, které by podnikatel získal investováním svého kapitálu do jiné akce apod. (Synek, 2006).

Další kategorií nákladů z pohledu manažera jsou přírůstkové náklady, což jsou náklady vyvolané přírůstkem objemu výroby. Zvláštní formou přírůstkových nákladů jsou tzv. marginální náklady. Ty tvoří přírůstek nákladů vyvolaný přírůstkem výroby o jednu jednotku. Maximálního zisku se dosáhne při takovém objemu produkce, když marginální tržby se rovnají marginálním nákladům. Náklady, jež nejsou závislé na rozhodnutí manažerů se nazývají utopené náklady.

Manažer rozlišuje krátkodobý a dlouhodobý pohled na náklady a jejich vývoj. V krátkodobém pohledu jsou některé výrobní činitele podniku neměnné - nemění se s objemem vyráběné produkce, některé jsou variabilní - mění se s objemem vyráběné produkce. Fixní činitele vyvolávají vznik fixních nákladů. V dlouhodobém pohledu jsou všechny výrobní činitele proměnné, fixní náklady neexistují (Synek, 2007).

2.3. VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ A JEHO VYUŽITÍ V PODNIKU

Při správném hospodaření se vynaložené náklady vracejí podniku v peněžním vyjádření výsledku činnosti podniku, tj. ve formě výnosů. Absolutní výše celkových nákladů a výnosů za určité období slouží především ke zjišťování výsledku hospodaření podniku. Výsledek hospodaření podniku je rozdíl mezi celkovými výnosy a celkovými náklady podniku. Jestliže jsou výnosy větší než náklady, vzniká zisk. Jestliže jsou výnosy menší než náklady, vzniká ztráta.

Výsledek hospodaření podniku se může plánovat a zjišťovat v různé struktuře. Děje se tak ve finančním plánu a ve finančním účetnictví. Týká se podniků zapsaných v obchodním rejstříku, které nevedou zjednodušenou formu účetnictví. V rozpočetnictví a ve vnitropodnikovém účetnictví, které jsou složkami tzv. manažerského účetnictví, se plánuje a zjišťuje výsledek hospodaření podle jednotlivých činností a podle vnitropodnikových útvarů. Vedení tohoto účetnictví je v pravomoci podniku.

Přehled o výsledku hospodaření podniku poskytuje měsíčně sestavovaný výkaz zisku a ztráty (označovaný jako výsledovka), který zahrnuje údaje měsíčně kumulované od začátku roku. Výkaz zisku a ztráty je součástí roční závěrky. Řádná účetní závěrka se vyhotovuje jednou ročně. Výsledky hospodářské činnosti podniku se hodnotí každý rok, schvaluje se roční účetní závěrka a rozdělení účetního výsledku hospodaření.

Výsledek hospodaření podniku je ve výkazu zisku a ztráty sledován (analogicky jako výnosy a náklady) v členění na provozní, finanční a mimořádné.

Provozní výsledek hospodaření je rozdíl mezi provozními výnosy a provozními náklady. Představuje zejména rozdíl mezi tržbami za prodej zboží, vlastních výrobků a služeb a nákupní cenou za prodané zboží, výrobními náklady na prodané výrobky a služby, včetně některých dalších výnosů a nákladů (prodej dlouhodobého majetku, zúčtování a tvorba rezerv a časového rozlišení, zúčtování opravných položek do provozních nákladů).

Výsledek hospodaření z finančních operací je rozdíl mezi finančními výnosy a finančními náklady. Výsledek hospodaření za běžnou činnost je provozní a finanční výsledek hospodaření po odečtení daně z příjmů za běžnou činnost. Mimořádný výsledek hospodaření je rozdíl mezi mimořádnými výnosy a mimořádnými náklady vč. odečtení daně z příjmů z mimořádné činnosti (daň z příjmů je v nové soustavě účetnictví v ČR součástí nákladů podniku).

Výsledek hospodaření za účetní období je součtem výsledku hospodaření za běžnou činnost a mimořádného výsledku hospodaření a představuje výsledek hospodaření po zdanění (Valach, 1999).

Výsledek hospodaření před zdaněním je výsledek hospodaření po zdanění plus daň z příjmů za běžnou činnost a z mimořádné činnosti (Synek, 2007).

Snaha dosáhnout co nejvyššího zisku je v tržní ekonomice hnacím motorem podnikání. Podnik může zvýšit zisk buď snížením nákladů, nebo zvyšováním výnosů.

Náklady podniku představují oceněnou spotřebu. Jejich snížení může proto podnik dosáhnout:

- snížením spotřeby např. snížením spotřeby energie,
- snížením jejího ocenění - bude-li energii kupovat levněji.

Zvýšením výnosů může podnik dosáhnout:

- zvýšením výkonů - prodá-li více výrobků,
- zvýšením jejich ocenění - prodá-li výrobky za vyšší cenu.

Stálé náklady se nemění se změnou objemu výkonů. Z toho vyplývá, že zvýší-li podnik se stávajícím vybavením výkony, zvýší se mu při stejných tržních cenách nejen výnosy, ale sníží se mu náklady na jednotku výkonu. To se projeví v rychlejším růstu zisku. Dochází k tzv. úsporám v rozsahu (Synek, 2007).

2.3.1. ZISK A JEHO HODNOCENÍ

Existuje několik způsobů jak porovnat zisk s různými prvky zjištěnými z účetnictví. Cílem je zjištění vlivu těchto prvků na velikost zisku. Veličina, která se takto počítá, se nazývá rentabilita, resp. výnosnost vloženého kapitálu; je měřítkem schopnosti podniku vytvářet nové zdroje, dosahovat zisku použitím investovaného kapitálu. Je formou vyjádření míry zisku, která v tržní ekonomice slouží jako hlavní kritérium pro alokaci kapitálu.

Rentabilita je obecně definována jako poměr zisku a vloženého kapitálu. Termín „vložený kapitál“ můžeme definovat ve třech různých významech. Podle toho, jaký význam je v konkrétním případě tomuto pojmu přiřazen se rozlišují tři základní ukazatele rentability:

- rentabilita celkového kapitálu (RCK),
- rentabilita vlastního kapitálu (RVK),
- rentabilita investovaného kapitálu (RDIK).

Ukazatelů rentability se používá pro hodnocení a komplexní posouzení celkové efektivity podniku, pomocí nich se vyjadřuje intenzita využívání, reprodukce a zhodnocení kapitálu

vloženého do podniku. Tyto ukazatele patří do kategorie tzv. mezivýkazových poměrových ukazatelů, protože využívají údajů ze dvou účetních výkazů, objem kapitálu z rozvahy a velikost zisku z výkazu zisku a ztráty. Přičemž objem kapitálu je k určitému datu (k 31.12.), tj. stavová veličina, zatím co velikost zisku je za určité období (za rok) tj. toková veličina (Valach, 1999).

Poměrové ukazatele jsou pouze jednou z rozborových technik účetních výkazů. Vypočítají se jako poměr jednoho nebo několika účetních údajů k jiné položce nebo jejich skupině. Lze je rozlišovat podle informačních zdrojů (rozvahové, výsledkové, mezivýsledkové); podle zájemců o výsledky rozboru, kterými může být vedení podniku, akcionáři, věřitelé, banky, dodavatelé a další obchodní partneři; podle vypovídací schopnosti na ukazatele, jež informují např. i finanční stabilitě, platební schopnosti, výnosnosti činnosti apod..

Jinou rozborovou techniku představuje procentický rozbor, který uvádí podíly jednotlivých položek rozvahy na celkových aktivech resp. se kombinuje s hodnocením vývojových tendencí. Vychází se proto z rozvah sestavených k různým datům, nebo z výsledkovek za různá období (Doležal, 1995).

Měřením rentability celkového kapitálu (return on investments - ROI, resp. return on assets - ROA) vyjadřujeme celkovou efektivnost podniku, resp. produkční sílu (earning power):

$$\text{RCK (ROA)} = \frac{\text{Zisk}}{\text{Celkový kapitál}}$$

Měřením rentability vlastního kapitálu (return on equity - ROE) vyjadřujeme výnosnost kapitálu vloženého akcionáři. Tento ukazatel je definován jako poměr čistého zisku a vlastního kapitálu.

$$\text{RVK (ROE)} = \frac{\text{Zisk}}{\text{Vlastní kapitál}}$$

Měřením rentability dlouhodobého kapitálu (return on capital employed - ROCE) vyjadřujeme informaci o výnosnosti dlouhodobých zdrojů, neboli schopnost odměnit ty, kdo poskytli prostředky pro přírůstek nových investorů (Valach, 1999).

$$\text{RDIK (ROCE)} = \frac{\text{Zisk}}{\text{VK} + \text{Dlouhodobé závazky}}$$

Měřením rentability tržeb (return of sales - ROS) vyjadřujeme informaci o výnosnosti vlastních výkonů podniku. Tento ukazatel je doplňkovým ukazatelem k výše uvedeným ukazatelům.

$$\text{ROS} = \frac{\text{Zisk}}{\text{Tržby}}$$

Zisk je cílem a podnětem veškerého podnikání, není však jediným cílem. Zisk je nejdynamičtější vlastním finančním zdrojem podniku a současně kritériem výnosnosti vloženého kapitálu a tedy efektivnosti podniku.

Rozlišujeme zisky:

- účetní – zjistíme ho z účetnictví, resp. z výkazu zisku a ztráty,
- daňový – vypočte se úpravami účetního zisku dle daňových zákonů,
- ekonomický zisk – vypočteme odečtením nákladů od výnosů,
- provozní zisk – je dán rozdílem provozních výnosů a provozních nákladů (Synek, 2006).

Zisk plní v podniku následující funkce:

- kritériální – je kritériem pro rozhodování o důležitých otázkách ekonomiky podniku (investování, nové technologie, objem výroby atd.),
- rozvojová - tj. tvorba finančních zdrojů pro další rozvoj ,
- rozdělovací - zisk je základem rozdělování důchodů mezi vlastníky, investory a stát,
- motivační - zisk je základním motivem veškerého podnikání a může být základem hmotné zainteresovanosti pracovníků (Synek, 2007).

Objem výroby, který odpovídá průsečíku přímky tržeb a přímky nákladů, nazýváme bod zvratu (též mrtvý bod, bod krytí nákladů, bod zisku, kritický bod rentability, break even point apod.): $q(\text{BZ}) = F / p - n$.

Rozdíl mezi cenou (p) a variabilními náklady na jednotku objemu výroby (n) nazýváme příspěvek na úhradu fixních nákladů (F) a zisku. Je to částka, která zůstane z ceny výrobku po uhrazení jeho variabilních nákladů. V podnikové praxi je příspěvek na úhradu často nahrazován méně přesným ukazatelem nazvaným hrubé rozpětí, což je rozdíl mezi cenou a jednicovými náklady (Synek, 2006).

2.3.2. ROZDĚLOVÁNÍ VÝSLEDKU HOSPODAŘENÍ

Proces rozdělování výsledku hospodaření, který může být ziskem nebo ztrátou se velmi podstatně liší v závislosti na zvolené právní formě podnikání.

Při rozdělení výsledku hospodaření v akciových společnostech je předmětem rozhodování výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení, který představuje výsledek hospodaření po zdanění zjištěný v účetnictví za minulé účetní období. Rozdělení zisku a vypořádání ztráty náleží do výhradní působnosti valné hromady akcionářů. Položky rozdělení zisku lze rozdělit do čtyř skupin:

1. povinný příděl do rezervního fondu;
2. podíl na zisku tichého společníka z účasti na podnikání vyplácený na základě smlouvy o uzavření tichého společenství;
3. položky uvedené ve stanovách společnosti, především pak přednostní dividendy, příděly do statutárních fondů, podíly zaměstnanců na zisku atd.;
4. ostatní použití zisku:
  - úhrada ztráty minulých let,
  - výplata kmenových dividend a tantiém,
  - zvýšení základního kapitálu z vlastních zdrojů společnosti,
  - dobrovolné investice.

O částku zisku, která nebyla použita k rozdělování, se zvyšuje nerozdělený zisk minulých let.

Vypořádání ztráty v akciových společnostech se může uskutečnit např.:

1. úhradou z nerozděleného zisku minulých let,
2. úhradou z rezervního fondu,
3. úhradou ze statutárního fondu ze zisku,
4. úhradou z ostatního fondu ze zisku,
5. převodem z kapitálových fondů,
6. snížením základního kapitálu společnosti,
7. předpisem ztráty společníkovi,
8. zvýšením neuhrazené ztráty z minulých let.

U veřejné obchodní společnosti se vykázaný výsledek hospodaření společnosti před zdaněním na konci roku převádí pomocí speciálního účtu na účet závazků ke společníkům při rozdělování zisku nebo na účet pohledávek za společníky při úhradě ztráty.

Nestanoví – li společenská smlouva odlišnou úpravu, potom se zisk mezi společníky dělí rovným a rovněž podíl na dosažené ztrátě nesou všichni společníci stejným poměrem.

U komanditní společnosti zákon neuvádí žádné obligatorní položky ve formě např. tvorby rezervního fondu. Zisk před zdaněním určený k rozdělování se musí nejdříve rozdělit na část připadající komplementářům a na část připadající komanditní společnosti. Není - li ve společenské smlouvě uvedeno jinak, potom se zisk mezi ně dělí na polovinu. Zákon předpokládá, že veškerý zisk připadající společnosti po jeho zdanění se rozdělí mezi komanditisty.

U společnosti s ručením omezeným je jedinou ze zákona povinnou položkou rozdělování zisku po zdanění tvorba zákonného rezervního fondu. Možnost použití fondu je ve vztahu k jeho minimálnímu zůstatku obdobná jako u akciové společnosti. Společnost ho však nesmí použít k výplatě podílu na zisku. O použití tohoto fondu rozhodují jednatele společnosti.

U družstva obdobnou funkci jako zákonný rezervní fond plní fond nedělitelný. Družstvo je povinno ho zřídit již při svém založení. Tento fond lze použít k libovolným účelům s výjimkou jeho rozdělení mezi členy družstva (Marek, 2009).

2.4. VÝZNAM CASH FLOW V PODNIKOVÉ EKONOMICE

V České republice zahrnují účetní výkazy rozvahu, výsledovku a jsou doplněny přílohou, jejíž součástí je výkaz cash flow. První dva jmenované výkazy jsou založeny na akruálním principu, tzn. že se zakládají na vztahu výnosů a nákladů k určitému časovému okamžiku, poskytují informace o finanční situaci podniku a jeho ziskovosti. Praxe však ukazuje, že podnik může být ziskový, ale může být platebně neschopný. Poslední dobou proto nabývá na významu právě výkaz cash flow.

Cash flow je výkazem o peněžních tocích. Informuje o příjmech a výdajích, které podnik v minulém účetním období realizoval. Smyslem jeho sestavování je vysvětlit rozdíl mezi stavem peněžních prostředků na počátku a konci účetního období. Z výkazu tedy musí být patrný příčiny změn ve výši peněžních prostředků. Platí zde tzv. metoda dvou hřebíků (příjmy a výdaje), přičemž je žádoucí, aby příjmy převyšovaly výdaje.

Peněžními toky se pak rozumí příjmy a výdaje peněžních prostředků a přírůstky a úbytky peněžních ekvivalentů za daný časový interval.

Výnos nemusí vždycky znamenat příjem peněz. Výnosy z běžného období by měly mít za následek příjem peněz, ale důležitým faktorem při hodnocení podnikové činnosti není nutně přeměna aktiv v peněžní prostředky, ale zvýšení aktiv. A i na druhé straně, náklady nejsou zaznamenávány v souvislosti s nákupem aktiv či s platbou za ně, ale až když se aktiva vydávají či spotřebovávají.

Pro manažery firmy je proto nezbytné, aby měly vedle rozvahy a výsledovky rovněž přehled o peněžních příjmech a výdajích, který informuje o pohybu peněz za přesně určený interval. Obdobně jako výsledovka, tak i tento výkaz se zaměřuje na jedinou rozvahovou položku. V tomto případě se jedná o peněžní prostředky.

Koncepce výkazu cash flow je založena na příjmech a výdajích, resp. na skutečných hotovostních tocích. Vychází z respektování:

- časového nesouladu hospodářských operací a jejich finančního zachycení (např. mzdové náklady vznikají denně, ale výplata mezd je jednou za měsíc),
- používání různých účetních metod (např. různých způsobů odepisování dlouhodobého majetku a různé oceňování zásob),
- rozdílu mezi pohybem hmotných prostředků a jejich peněžním vyjádřením (např. prodáme výrobky, ale odběratel zaplatí později nebo naopak my koupíme stroj na úvěr a splácet budeme postupně v budoucnosti).

Toto všechno je příčinou, že vzniká rozdíl mezi náklady a peněžními výdaji resp. mezi výnosy a peněžními příjmy (Kovanicová, 1999).

2.4.1. ZJIŠŤOVÁNÍ CASH FLOW

Nejdříve musíme sestavit přehled transakcí, které zvýšily stav peněz, a které tento stav snížily, a poté každý peněžní pohyb zařadit do jedné ze tří kategorií. Požaduje se, aby peněžní toky byly vykázány zvlášť za provozní činnost, za investiční činnost a za finanční činnost. Jednotlivé činnosti jsou vymezeny zhruba takto:

- Provozní činnost se vymezuje jako ostatní aktivity podniku, které nelze zařadit do žádné z dalších činností. Rozumí se jí tedy především základní výrobní činnosti podniku a dále ostatní aktivity, které není prakticky možné nebo účelné začlenit do investiční nebo do finanční činnosti. Zahrnuje transakce spojené s výrobou výrobků a jejich prodejem, nákupem a prodejem zboží, surovin a materiálu a poskytováním služeb, např. úhrady od

odběratelů, úhrady dodavatelů, placené úroky a daně, přijaté úroky a dividendy, mzdy zaměstnancům aj..

- Finanční činností se zde rozumí operace, jejichž důsledkem jsou změny ve velikosti a struktuře dlouhodobých zdrojů vlastních i cizích (tj. změny ve vlastním kapitálu a v dlouhodobém cizím kapitálu), případně i změny krátkodobých závazků vztahujících se k financování podniku. Jedná se o peněžní prostředky mající původ ve vlastním kapitálu a v dlouhodobých půjčkách, jde např. o vydání akcií a obligací, nákup vlastních akcií, půjčky peněz od věřitelů, výplata dividend, úhrady půjček atd..
- Investiční činnost zahrnuje pořízení a vyřazení stálých aktiv (včetně prodeje). Zahrnuje nákup a prodej dlouhodobých aktiv a cen. papírů, patří sem např. přijaté splátky dlouhodobých půjček, poskytnutí půjčky, prodej a nákup budov, zařízení či pozemků, prodej a nákup dlouhodobých cen. papírů aj. (Kovanicová, 1999).

Pokud jde o sestavování cash flow (CF) za provozní činnost, může si podnik zvolit buď přímou nebo nepřímou metodu.

Přímá metoda vychází při sestavení výkazu CF ze znalosti peněžních příjmů a peněžních výdajů. Nepotřebuje tedy k sestavení ani změny stavu položek rozvahy, ani údaje výkazu zisku a ztráty. Výkaz se sestaví přímo z údajů o peněžních tocích. Z rozvahy se přejímá pouze změna stavu peněz a peněžních ekvivalentů, protože právě tuto změnu musí výkaz vysvětlit. Podnik si sám určí hlavní skupiny peněžních příjmů a výdajů, které pak vhodně uspořádá tak, aby vyhověl základním požadavkům kladeným na výkaz.

Nepřímá metoda je metoda, na níž je založen i vzorový model ministerstva financí, jež vychází z principu podvojného zápisu. Ten ve svém důsledku znamená, že i každý peněžní tok musel být zachycen na souvztažném účtu, a to – podle své povahy - buď rozvahově nebo výsledkově.

Pro zobrazení toků z provozní činnosti se volí model, v němž se vychází nejprve z výsledku hospodaření běžné činnosti před zdaněním. Ten se postupně upravuje o nepeněžní výnosy a náklady, a o položky, které nepatří do provozní činnosti (odpisy, tvorba a čerpání rezerv a opravných položek apod.), změny stavu zásob, pohledávek a závazků a položky náležející do finanční nebo investiční činnosti (zisk nebo ztráta z prodeje dlouh. majetku). Rekonstrukce peněžních toků pak pokračuje s využitím údajů o změnách stavu příslušných rozvahových položek.

Každá účetní jednotka volí metodu na základě vlastní úvahy. V podnikové praxi se převážně využívá nepřímé metody (Kovanicová, 1999).

Jaké jsou základní principy zjišťování peněžních toků a vazba na účetní výkazy. Podstatou sledování ve výkazu o peněžních tocích není výsledek hospodaření, nýbrž změna stavu peněžních prostředků. Stejným systémem jako byly z rozvahy vyčleněny výsledkové operace nákladů a výnosů do samostatné bilance nazvané výsledovka, je možno vyčlenit z rozvahy všechny operace, které mají vliv na přírůstek nebo úbytek peněžních prostředků. Uvedeným způsobem získáme soustavu tří bilancí, ve které rozvaha je základ. Výkaz zisku a ztráty, jako pomocná bilance, vysvětluje proces tvorby výsledku hospodaření. Přehled o peněžních tocích, vyčleněný do zvláštní pomocné bilance, na druhé straně vysvětluje přírůstky a úbytky peněžních prostředků a důvody těchto změn podle zvolených kritérií.

Veškeré operace, k nimž dochází po celou dobu existence podniku, se zachytí v této soustavě bilancí. Tyto operace je možno v zásadě rozdělit na dva druhy, účetní toky a nepeněžní operace (účetní převody).

Účetním tokem je účetní případ, který je svázán s fyzickou změnou a příslušný případ má nebo bude mít dopad na peněžní prostředky podniku. Pokud příslušný případ má okamžitý dopad na stav peněžních prostředků, nazveme ho peněžním tokem.

Nepeněžními operacemi se rozumí všechny ostatní účetní případy, o kterých se účtuje a které nejsou účetním tokem, tj. nesplňují výše zmíněné podmínky. Důležité je zejména to, že tyto případy nemají a ani nebudou mít v následujících účetních obdobích vliv na peněžní prostředky a spíše jsou odrazem použití účetně technických prostředků pro vyjádření účetních principů (Ryneš, 1997).

2.4.2. HODNOCENÍ CASH FLOW

Účel ukazatelů cash flow (CF) je dán potřebou vyjádření vnitřního potenciálu podniku resp. jeho vnitřní síly. Takto vymezený CF je pak mírou schopnosti podniku tvořit z vlastní hospodářské činnosti finanční přebytky používané k financování existenčně významných potřeb např. investic, dividend a závazků. Při posuzování CF používáme nejčastěji těchto ukazatelů (Freiberg, 1997):

$$\text{rentabilita vlastního kapitálu} = \frac{CF}{\text{Vlastní kapitál}}$$

- měří vnitřní finanční potenciál vlastního kapitálu;

$$\text{rentabilita vložených prostředků} = \frac{CF}{\text{Celkový kapitál}},$$

- slouží k posouzení výdělkové schopnosti podniku;

$$\text{stupeň krytí závazků} = \frac{CF}{\text{Cizí kapitál}},$$

- vypovídá o poměru mezi financováním cizím kapitálem a schopností vyrovnat vzniklé závazky z vlastní finanční síly,

- za optimální hodnotu se považuje 20 – 30 %,

- čím je hodnota vyšší, tím je podnik lépe schopen dostát svým závazkům;

$$\text{úrokové krytí} = \frac{CF + \text{placené úroky}}{\text{Placené úroky}},$$

- vyjadřuje schopnost podniku vyprodukovat prostředky na úhradu úroků;

$$CF \text{ likvidita} = \frac{CF}{\text{Cizí kapitál} - \text{likvidní PP}},$$

PP – peněžní prostředky,

- vypovídá o tom jak je podnik schopen splácet své závazky z vlastní tvorby peněžních prostředků;

$$\text{převrácená hodnota solventnosti z CF} = \frac{\text{Cizí kapitál} - \text{likvidní PP}}{CF},$$

- vyjadřuje, za jak dlouho je podnik schopen uhradit své závazky při dosavadním CF;

$$CF \text{ na akcií} = \frac{CF}{\text{poč. emitovaných akcií}},$$

- používá se k analýze CP;

$$CF \text{ k výnosům} = \frac{CF}{\text{Výnosy}},$$

- vypovídá o tom, jaký peněžní tok připadá na jednu korunu tržeb;

$$\text{míra finančního krytí investic} = \frac{CF}{\text{Investice}},$$

- vypovídá o stupni financování z vlastních zdrojů.

- hodnoty nižší než 100% vedou k externímu financování investic (Freiberg, 1997).

3. METODIKA PRÁCE

Cílem práce je analýza tvorby výsledku hospodaření a hodnocení výsledku hospodaření a cash flow ve vybraném podniku. Při analýze tvorby výsledku hospodaření budou analyzovány náklady a výnosy. Údaje pro zpracování budou získány z rozvahy a výkazu zisku a ztráty podniku v letech 2006 – 2008. Výkaz cash flow firma nesestavuje, a proto pro jeho sestavení budou ještě využity údaje z roku 2005, protože tento výkaz se sestavuje z meziročního srovnání údajů.

S majiteli hotelu v Bechyni, kteří informace pro práci poskytnou, je dohodnuto tento podnik v práci nejmenovat.

Výsledek hospodaření bude rozdělen na provozní, finanční a mimořádný z důvodu lepšího hodnocení. Toto bude využito i při analýze tvorby výnosů a nákladů. Aby nebyl výsledek hospodaření zkreslen vlivem daní, bude použit výsledek hospodaření před zdaněním.

Největší pozornost bude věnována výsledku hospodaření za běžnou činnost s hlavním zaměřením na provozní výsledek hospodaření. Podrobně se budou hodnotit i provozní náklady a výnosy, které jsou rozhodující pro hlavní činnost podniku, kterou je pohostinství a služby. Nebudou tedy podrobněji analyzovány finanční a mimořádná činnost, které jsou pro podnik vedlejší.

Hlubší analýza podniku následně rozdělí výnosy i náklady na hlavní příčiny jejich tvorby. Podrobnější výzkum výnosů a nákladů objasní vývoj jejich největších složek. U výnosů mezi tyto složky budou patřit zejména tržby z prodeje výrobků a služeb a tržby za prodej zboží. Mezi nejdůležitější položky provozních nákladů budou patřit spotřeba materiálu a energie, osobní náklady a odpisy nehmotného a hmotného dlouhodobého majetku.

Analýza všech těchto nákladů, výnosů a výsledku hospodaření bude prováděna vyčíslením těchto údajů v procentech a porovnáním buď s celkovým stavem, nebo s jedním vybraným rokem, což bude rok 2006.

Při hodnocení výsledku hospodaření bude prováděna také analýza rentability. Při hodnocení rentability hospodaření podniku budou využity tyto poměrové ukazatele:

- rentabilita celkového kapitálu = $\text{zisk} / \text{celkový kapitál}$,
- rentabilita vlastního kapitálu = $\text{čistý zisk} / \text{vlastní kapitál}$,
- rentabilita nákladů = $\text{zisk} / \text{náklady}$,

- rentabilita výnosů = zisk/výnosy,
- rentabilita tržeb = zisk/tržby.

Pro hodnocení cash flow (CF) budou sestaveny výkazy CF v jednotlivých letech a pro jeho podrobnější hodnocení bude rovněž využito těchto poměrových ukazatelů:

- rentabilita vlastního kapitálu = $CF/vlastní\ kapitál$,
- rentabilita vložených prostředků = $CF/celkový\ kapitál$,
- stupeň krytí závazků = $CF/cizí\ kapitál$,
- CF k výnosům = $CF/výnosy$,
- CF likvidita = $CF/cizí\ kapitál - likvidní\ peněžní\ prostředky$.

4. CHARAKTERISTIKA PODNIKU

Hotel se nachází nedaleko centra města Bechyně, která leží 23 km jihozápadně od Tábora ve výšce 180 m nad mořem. Toto lázeňské město se rozkládá na skalnatém ostrohu uprostřed romantické krajiny na dolním toku řeky Lužnice nad jejím soutokem s říčkou Smutnou. Město Bechyně není nijak velké, počet obyvatel při sčítání lidu z roku 2001 byl 5 931.

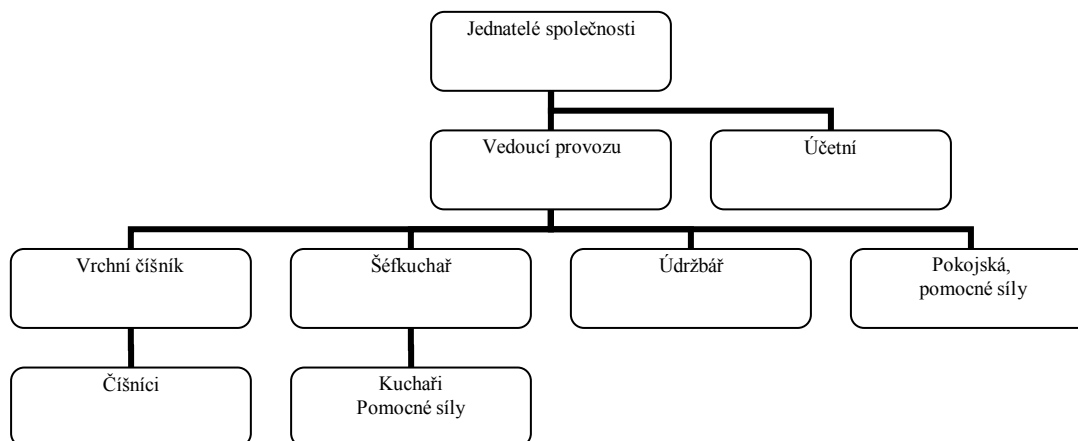
Město navštěvují nejrůznější typy lidí. Mnozí návštěvníci města přijíždějí kvůli léčbě svých zdravotních problémů ve zdejších bahenních lázních. Přijíždí sem však také turisté za návštěvou četných památek jako je například zdejší zámek, klášter nebo také hasičské muzeum. Bechyně je také známa úzkokolejkou a klenutým mostem přes řeku Lužnici, po kterém vlak do města přijíždí.

Hotel byl založen v roce 1990 a je ve vlastnictví soukromé osoby, která pronajala tento objekt za účelem provozování pohostinství a ubytování. Smlouva s majitelem je podepsána na dobu neurčitou a s přednostním právem na odkup. Hotel má dva provozovatele, kteří spolu založili společnost s ručením omezeným. Oba jsou zároveň jednatelem společnosti. Valná hromada se schází jednou za rok a dozorčí rada v této společnosti není svolávána, protože společníci průběžně spolupracují. Vklad každého společníka je 150 tis. Kč a základní kapitál tvoří tedy 300 tis. Kč. Zákonný rezervní fond společnosti je vyměřen ve výši 60 tis. Kč.

Hotel má celodenní provoz tzn. 2 směny. Poskytuje veškeré ubytovací a stravovací služby. Provozuje rovněž vinárnu, restauraci a pivnici. Kapacita hotelu je 33 lůžek, z toho 3 apartmány a 7 dvoulůžkových pokojů.

V hotelu pracuje 15 zaměstnanců, kteří jsou rozděleni do jednotlivých pracovních úseků. Při běžném počtu 180 pracovních hodin za měsíc jsou v restauraci a vinárně hotelu nutné dvě směny, které se střídají v tzv. krátkém a dlouhém týdnu. Ostatní úseky mají jednosměnný provoz. Hotel zaměstnává tyto pracovníky: 2 vedoucí provozu, 4 kuchaře, 2 pomocné síly, 4 číšníky, 2 pokojské, 1 údržbáře. Účetnictví je vedeno účetní firmou.

Organizační strukturu hotelu charakterizuje následující schéma:

V průběhu roku přijede do Bechyně velké množství potencionálních zákazníků hotelu. Většinou jsou to turisté, nejvíce je zde zastoupena česká klientela, jen malou část tvoří turisté ze Spolkové republiky Německo a Nizozemí. Město navštěvují zejména starší lidé, kteří se zajímají o zdejší památky a využívají možnost cestování po okolí. Tito starší lidé také často využívají zdejších lázní, a tak tráví ve městě delší dobu z důvodu léčby. Mladí lidé přijíždějí většinou jenom na jednodenní až dvoudenní pobyt, a to zejména tehdy, pořádá-li se některá ze zdejších známých událostí, jako jsou hudební festivaly a další kulturní akce. Významnou skupinu zákazníků tvoří také místní obyvatelé, kteří využívají hlavně služeb restaurace a vinárny hotelu.

Do vnějšího prostředí hotelu patří i dodavatelé, kteří jsou pro hotel velmi důležití. Technickým dodavatelem elektřiny je JČE a. s., plynu JIHOČESKÁ PLYNÁRENSKÁ a.s., vody VAK JČ a.s.. Telekomunikační služby poskytuje ČESKÝ TELECOM.

Dodavateli surovin a zboží jsou např. pivovar PLATAN PROTIVÍN, PLZEŇSKÝ PRAZDROJ (Pilsner Urquell, Gambrinus světlé výčepní pivo). Maso dodává firma ZOOINFORMA a mražené výrobky společnost MRAZO s.r.o.. Ostatní suroviny dodává VELKOOBCHOD MAKRO.

Bankovní účet hotelu spravuje KOMERČNÍ BANKA a.s.. Hotel využívá balíček bankovních služeb Komfort. Jeho základem je korunový účet s měsíčními výpisy zasílanými poštou, držení platební karty Prestiže, s níž je spojen pojistný program Interpo Plus. Balíček Komfort také obsahuje možnost nastavení povoleného debetu na účtu až do výše 3 mil Kč.

Pojištění hotelu zajišťuje pojišťovna KOOOPERATIVA a.s.. Hotel má uzavřené pojištění živnostníků, malých a středních podnikatelů Trend. Tento produkt je velmi variabilní a umožňuje vyhovět všem běžným individuálním potřebám klientů. Obsahuje prakticky veškeré druhy pojištění majetku a odpovědnosti za škodu způsobenou vadným výrobkem, nebo vadně provedenou prací.

Konkurenti jsou neodmyslitelnou součástí podnikatelského prostředí, a proto je pro hotel důležité je sledovat a přizpůsobovat svou podnikatelskou strategii jejich chování. Konkurenty hotelu jsou např. Hotel Jupiter, Hotel Panská, Vinárna u Pichlů, Pension Květa.

5. ANALÝZA VÝNOSŮ, NÁKLADŮ A VÝSLEDKU HOSPODAŘENÍ

Podnik, ve kterém je provedena analýza nákladů, výnosů a výsledku hospodaření je hotel v Bechyni. Analýza je prováděna v období tří let, a to v letech 2006 až 2008.

5.1. ANALÝZA VÝNOSŮ PODNIKU

Výnosy podniku jsou peněžní částky, které podnik „získal“ z veškerých svých činností za určité účetní období (měsíc, rok) bez ohledu na to, zda v tomto období došlo k jejich inkasu. Hlavními výnosy výrobního podniku jsou tržby za prodej vlastních výrobků a služeb. Výnosy podniku členíme na provozní, finanční a mimořádné.

Tab.1: Výnosy podniku (v tis. Kč)

Ukazatel	Rok		
	2006	2007	2008
Provozní výnosy	7 013	7 694	8 536
Finanční výnosy	3	4	5
Výnosy z běžné činnosti	7 016	7698	8 541
Mimořádné výnosy	9	12	10
Výnosy celkem	7 025	7 710	8 551

Tab.2: Struktura výnosů podniku (v %)

Ukazatel	Rok		
	2006	2007	2008
Provozní výnosy	99,83	99,79	99,82
Finanční výnosy	0,04	0,05	0,06
Výnosy z běžné činnosti	99,87	99,84	99,88
Mimořádné výnosy	0,13	0,16	0,12
Výnosy celkem	100,00	100,00	100,00

Tab.3: Vývoj výnosů podniku (rok 2006 = 100%)

Ukazatel	Rok		
	2006	2007	2008
Provozní výnosy	100,0	109,7	121,7
Finanční výnosy	100,0	133,3	166,7
Výnosy z běžné činnosti	100,0	109,7	121,7
Mimořádné výnosy	100,0	133,3	111,1
Výnosy celkem	100,0	109,8	121,7

Vzhledem k tomu, že se jedná o analýzu výnosů podniku poskytujícího hotelové a restaurační služby, tak většinu výnosů tvoří provozní výnosy. Finanční a mimořádné výnosy pak tvoří jen nepatrnou část z celkových výnosů.

Z údajů tabulek je patrné, že provozní výnosy mají rostoucí charakter a v jednotlivých letech se zvyšují v průměru o 10 %. Tento nárůst je způsoben z velké části nárůstem meziročních cen ubytovacích a restauračních služeb. Podniku se také v letech 2007 a 2008 povedlo přilákat nové zákazníky změnou a rozšířením nabídky pokrmů v restauraci hotelu. Restaurace hotelu přidala na jídelní lístek italskou pizzu, těstoviny a steaky pečené na grilu.

Finanční výnosy se ve sledovaném období zvyšují. Jejich nárůst je způsoben hlavně lepším hospodařením podniku s volnými zdroji. Na zvýšení finančních výnosů mají vliv především vyšší příjmy z vlastní činnosti a s tím související zvýšení průměrného stavu finančních prostředků na běžném účtu. Finanční výnosy jsou tedy tvořeny hlavně úroky z vkladů na běžném účtu. Jelikož se jedná o menší hotel, který nemá takové zisky, aby mohl investovat své volné zdroje do produktů finančního trhu jako jsou cenné papíry a ostatní, nepředpokládá se proto změna finančních výnosů ani v dalších letech.

Výše mimořádných výnosů v jednotlivých letech kolísá. Nejvyšší byly v roce 2007, a to 12 tis. Kč a nejnižší v roce 2006 9 tis. Kč. V roce 2008 to bylo 10 tis. Kč.

Nárůst výnosů má relativně konstantní charakter bez větších výkyvů. To je dáno hlavně tím, že výnosy tohoto typu podniku nejsou tak závislé na změnách počasí jako např. zemědělských podniků. Tržby podniku může počasí rovněž z části ovlivnit, a to hlavně v letních měsících, kdy při velmi teplém počasí lidé tráví volný čas spíše u vody než

posezením v restauraci. Deštivé počasí však též nepřeje turistice a výletům, což se projevuje i menší obsazeností hotelových pokojů.

V roce 2008 začaly kromě toho na Českou Republiku dopadat důsledky světové hospodářské krize. Z údajů v tabulkách pro rok 2008, ale ještě nejsou patrné žádné náznaky toho, že by podnik byl touto krizí ovlivněn. Je to způsobeno rovněž tím, že v roce 2008 tato krize ještě nepropukla naplno. Podnik tak až v následujícím roce očekává dopady krize v podobě snížení tržeb a tím i výnosů. To bude mít jistě za důsledek i zhoršení výsledku hospodaření. Očekává se menší ochota lidí utrácet především v důsledku opatrnosti a očekávání horších časů díky riziku nezaměstnanosti.

Strukturu výnosů ve sledovaném období charakterizují údaje v tab.2. Největší složku výnosů tvoří výnosy provozní, jejichž podíl je konstantní, a to 99 %. Jednotlivé roky se od sebe liší jen o desetiny. Trend růstu výnosů je setrvalý a růst provozních výnosů tedy přímo úměrně ovlivňuje i trend celkových výnosů za dané období.

Zastoupení finančních a mimořádných výnosů je z hlediska celkového pohledu na podnik zanedbatelné. Finanční výnosy tvoří jen zhruba 0,05 % z celkových výnosů. Mimořádné výnosy jsou na tom podobně a na celkových výnosech se podílí ve výši 0,12 až 0,16 %. V dalších letech se tento stav pravděpodobně nezmění.

5.1.2. PŘEHLED PROVOZNÍCH VÝNOSŮ

Provozní výnosy tvoří v podniku poskytujícím služby převážnou část z celkových výnosů, a proto je nutné věnovat jim pozornost a sledovat jejich vývoj.

Tržby z prodeje výrobků a služeb tvoří podstatnou část provozních výnosů na kterých se podílí 96 %. Jejich podrobnější analýza bude provedena v další části. Jsou zde zahrnuty především tržby z prodeje služeb, což jsou tržby za ubytování a tržby restaurace hotelu. Do ostatních tržeb patří zejména prodej zmrzliny v letních měsících a rovněž donášková služba, kterou hotel též poskytuje.

Tržby za ubytování vykazují oproti roku 2006 poměrně výrazný pokles. Naproti tomu tržby restaurace, vinárny a výčepu se stále zvyšují v průměru o 15 % ročně. Největší vzestup pak zaznamenaly tržby ostatní, a to hlavně v roce 2008, kdy vzrostly oproti roku 2006 o 90 %. Tržby za prodej zboží s postupem let klesají.

Do provozních výnosů patří také aktivace. Ta tvoří velmi malou část provozních výnosů a to zhruba 1,10 %. Je zde zastoupena jak aktivace majetku, tak i služeb. Další část

provozních výnosů tvoří tržby z prodeje dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku. Tyto tržby byly realizovány hlavně prodejem již odepsaného majetku. Tvoří tak velmi malou část provozních výnosů. Podílí se na nich zhruba 0,8 %. Ostatní provozní výnosy pak tvoří hlavně přebytky zásob. Ty tvoří zhruba 0,3 % z celkových provozních výnosů.

Tab.4: Provozní výnosy podniku (v tis. Kč)

Ukazatel	Rok		
	2006	2007	2008
Tržby z prodeje výrobků a služeb	6 705	7 393	8 285
z toho: Tržby z ubytování	1 108	951	792
Tržby z restaurace	5 398	6 155	7 101
Tržby ostatní	199	287	392
Tržby za prodej zboží	141	110	94
Aktivace	87	82	99
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	55	75	40
Ostatní provozní výnosy	25	34	18
Provozní výnosy celkem	7 013	7 694	8 536

Tab.5: Struktura provozních výnosů podniku (v %)

Ukazatel	Rok		
	2006	2007	2008
Tržby z prodeje výrobků a služeb	95,62	96,09	97,06
z toho: Tržby z ubytování	15,81	12,36	9,28
Tržby z restaurace	76,98	80,00	83,19
Tržby ostatní	2,83	3,73	4,59
Tržby za prodej zboží	2,00	1,44	1,10
Aktivace	1,24	1,07	1,16
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	0,78	0,98	0,47
Ostatní provozní výnosy	0,36	0,42	0,21
Provozní výnosy celkem	100,00	100,00	100,00

Tab.6: Vývoj provozních výnosů podniku (rok 2006 = 100 %)

Ukazatel	Rok		
	2006	2007	2008
Tržby z prodeje výrobků a služeb	100,0	110,3	123,6
z toho: Tržby z ubytování	100,0	85,8	71,5
Tržby z restaurace	100,0	114,0	131,5
Tržby ostatní	100,0	144,9	198,0
Tržby za prodej zboží	100,0	78,5	66,8
Aktivace	100,0	94,3	113,8
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	100,0	136,4	72,7
Ostatní provozní výnosy	100,0	132,0	72,0
Provozní výnosy celkem	100,0	109,7	121,7

5.1.3. PŘEHLED TRŽEB

Tržby obecně tvoří největší část provozních výnosů, ale i výnosů podniku celkem a je důležité se jimi zabývat. Proto byl sestaven přehled tržeb v jednotlivých měsících v letech 2006 až 2008.

V tabulce jsou uvedeny tržby v jednotlivých měsících roku. Údaje v tabulce a grafu jsou za všechna střediska hotelu jako je vinárna, restaurace a pivnice, ale také za ubytování. Jsou zde zahrnuty i tržby z prodeje zboží v těchto střediscích, a také prodej zmrzliny přes ulici v letních měsících a tržby z donáškové služby

Pro hotel je sledování a rozbor tržeb velmi důležité. Jednak z hlediska naplánování dalších činností, ale také k zjištění potřebného počtu zaměstnanců. Vyšší než optimální počet zaměstnanců nákladově zatěžuje podnik, a také snižuje jejich produktivitu práce.

Jak z tabulky, tak z grafu jsou patrné nízké hodnoty tržeb v zimních měsících. Nejhuře je na tom pak měsíc únor, kdy jsou tržby nejnižší. V jarních měsících poté tržby vykazují setrvalý nárůst, který dosáhne svého vrcholu v letních měsících. Měsícem, ve kterém jsou tržby vůbec nejvyšší v celém roce je červenec. Od tohoto měsíce pak následuje opět postupný pokles tržeb, který pokračuje až do konce roku.

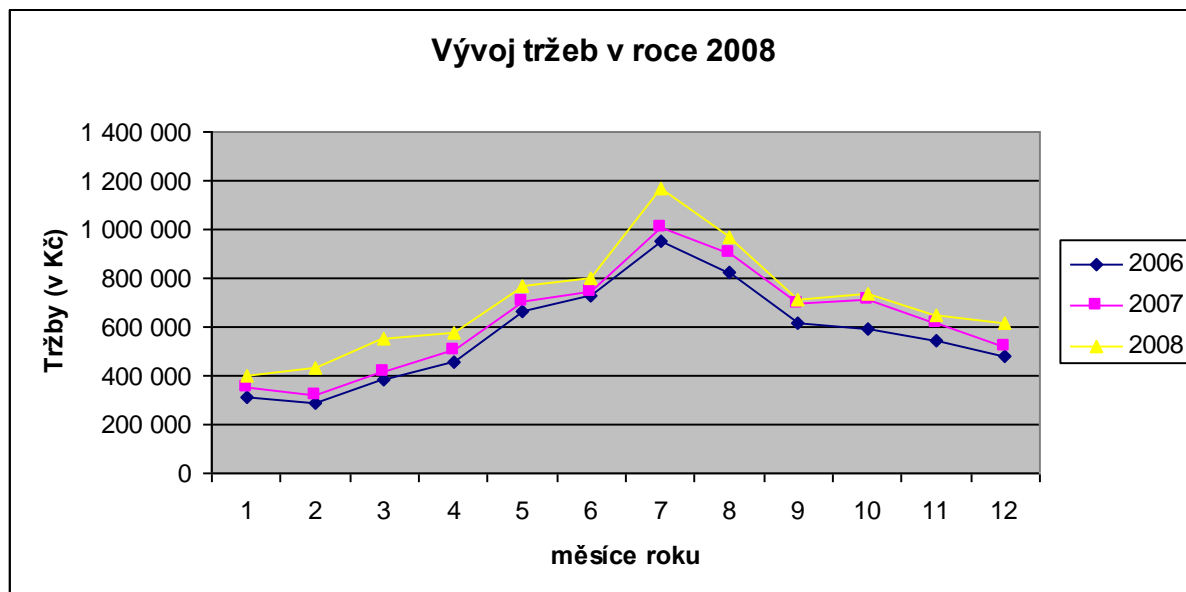
Z toho vyplývá, že tržby hotelu jsou velmi závislé na ročním období a částečně též na počasí. Rozdíly ve výši tržeb jsou ve srovnání zimních měsíců s letními propastné. Rozdíl činí až 800 tis. Kč, v zimě jsou tedy třetinové oproti létu.

Vše je způsobeno poptávkou zákazníků hotelu po jeho službách. V letních měsících mají zákazníci hotelu o jeho služby velký zájem a hotel je kapacitně zaplněn. Hosté mají zájem převážně o ubytování, které je v létě potřeba si rezervovat dopředu, ale rovněž o služby vinárny, restaurace a pivnice. Ta má v létě před hotelem předzahrádku, která také přiláká další hosty. V létě má hotel též tržby z prodeje zmrzliny, která jde hlavně v horkých dnech na odbyt.

Tab.7: Přehled tržeb za vlastní výkony a zboží (v Kč)

Měsíc	Rok		
	2006	2007	2008
Leden	314 325	350 369	400 429
Únor	288 121	319 431	433 625
Březen	381 572	416 321	551 569
Duben	456 762	504 123	578 454
Květen	667 347	700 380	765 789
Červen	725 210	741 237	800 809
Červenec	954 213	1 009 345	1 164 678
Srpen	827 214	907 670	966 639
Září	618 893	696 000	713 654
Říjen	588 104	715 761	736 008
Listopad	544 239	618 515	648 234
Prosinec	480 000	523 857	619 962
Tržby celkem	6 846 000	7 503 009	8 379 850

Graf 1: Vývoj tržeb v jednotlivých měsících let 2006 - 2008

Město Bechyně je lázeňským městem, ale nabízí i turistické zajímavosti jako je např. zámek, klášter, kostely, klenutý most přes řeku Lužnici, historická železnice, letní festivaly a další. To vše v letních měsících přiláká do města mnoho turistů a potenciálních zákazníků hotelu.

V zimě Bechyni turisté navštěvují jen sporadicky a ve městě se zdržují převážně návštěvníci zdejších lázní a místní obyvatelé. To jsou pak jediní zákazníci, které hotel má. Z toho vyplývá, že lidé nemají příliš zájem o ubytování a hlavní příjem hotelu je z restaurace. Tam lidé chodí zejména na obědy a hotel je v tom podporuje vydáváním vlastních stravenek. Vzhledem k tomu, že hotel má poměrně vysoké provozní náklady, tak si musí v létě vytvořit rezervu na pokrytí výdajů v zimních měsících, na které už tržby nedostačují.

Když porovnáme tržby v jednotlivých měsících mezi jednotlivými roky, je zjevný jejich nárůst. Nejvyšších tržeb pak hotel dosáhl v roce 2008. Bylo to způsobeno zčásti nárůstem cen, ale hlavní příčinou je pak změna sortimentu pokrmů, které restaurace nabízí. Tento rok byla zakoupena originální pec na pečení italské pizzy a hotel začal také vařit různé druhy těstovin. Do jídelního lístku přibyla i jídla z masa připravovaného na lánovém grilu. Hotel též částečně změnil strategii prodeje. K menu nabízí moučník zdarma a začal nabízet ještě dva druhy zákusků ke kávě. Toto vše jistě vedlo k určitému nárůstu tržeb a oživení zájmu o tento hotel, který do té doby nabízel jen jídla klasické české kuchyně.

5.2. ANALÝZA NÁKLADŮ PODNIKU

Podnik při své činnosti spotřebovává nejrůznější výrobní činitele. Tuto spotřebu vyjádřenou v peněžních jednotkách nazýváme „náklady“. Výše nákladů je důležitým ukazatelem hospodaření podniku, a proto je důležité zabývat se jejich analýzou.

Tab.8: Náklady podniku (v tis. Kč)

Ukazatel	Rok		
	2006	2007	2008
Provozní náklady	7 091	7 506	8 039
Finanční náklady	18	16	7
Náklady z běžné činnosti	7 109	7 522	8 046
Mimořádné náklady	8	9	8
Náklady celkem	7 117	7 531	8 054

Tab.9: Struktura nákladů podniku (v %)

Ukazatel	Rok		
	2006	2007	2008
Provozní náklady	99,64	99,67	99,81
Finanční náklady	0,26	0,21	0,09
Náklady z běžné činnosti	99,90	99,88	99,90
Mimořádné náklady	0,10	0,12	0,10
Náklady celkem	100,00	100,00	100,00

Tab.10: Vývoj nákladů podniku (rok 2006 = 100%)

Ukazatel	Rok		
	2006	2007	2008
Provozní náklady	100,0	105,9	113,4
Finanční náklady	100,0	86,5	37,8
Náklady z běžné činnosti	100,0	105,8	113,2
Mimořádné náklady	100,0	128,6	114,3
Náklady celkem	100,0	105,8	113,2

Jak je z uvedených tabulek patrné, největší část z celkových nákladů tvoří provozní náklady, což se dalo vzhledem k zaměření podniku a výši provozních výnosů očekávat. Proto by jim podnik měl věnovat také největší pozornost. Podnik se musí zabývat jak jejich výší, tak strukturou. Tyto náklady tvoří částky vynaložené na zabezpečení provozu podniku, a také spotřebované nákupy.

Díky svojí výši netvoří finanční náklady podstatnou položku celkových nákladů. Jsou tvořeny hlavně úroky z krátkodobých půjček. Ty podnik využívá převážně k překlenutí některých nepříznivých událostí, jako jsou nedostatečné tržby k pokrytí potřebných výdajů v zimních měsících. Dále při dočasném nedostatku potřebných peněžních prostředků např. k úhradě závazků, nebo při rychlé potřebě obnovy vybavení atd.. Vzhledem k tomu, že finanční náklady tvoří převážně nákladové úroky z krátkodobých úvěrů podniku, nejsou v porovnání s provozními náklady významné.

Provozní a finanční náklady tvoří většinu celkových nákladů, spolu pak tvoří náklady z běžné činnosti. K těmto nákladům se poté ještě přičítají mimořádné náklady, které však nejsou z celkového pohledu významnou položkou celkových nákladů.

Náklady se v průběhu let stále postupně zvyšují, což je způsobeno, jak nárůstem cen surovin a energií, tak částečným zvýšením výkonů hotelu. Úměrně k zvyšování nákladů dochází však i k růstu výnosů, což je pro podnik velmi důležité.

Provozní náklady tvoří stejně jako provozní výnosy 99 % podíl na celkových nákladech.

5.2.1. ANALÝZA PROVOZNÍCH NÁKLADŮ PODNIKU

Jak již bylo řečeno v předchozí části, nejvíce se na celkových nákladech podílí provozní náklady, a proto je důležité se zabývat podrobněji jejich strukturou.

Z údajů tabulek je patrné, že největší podíl na provozních nákladech má spotřeba materiálu a energie. Tyto náklady tvoří téměř 60 % z celkových nákladů. Jejich výše v meziročním srovnání mírně roste a to zhruba o 10 % za rok, a za sledované období se jejich objem zvýšil z 3 700 tis. Kč na 4 700 tis. Kč. Zvýšilo se i jejich zastoupení na celkových nákladech z cca 53 na 58 %. V této skupině tvoří převážnou část spotřebovaný materiál, který zabezpečuje každodenní provoz hotelu. Další velmi významnou položku tvoří spotřeba energie, a to elektřiny, plynu a vody. Ta v průběhu let zaznamenává poměrně rychlý nárůst z důvodu každoročního zdražování

Druhou nejvýznamnější skupinou provozních nákladů jsou osobní náklady, které tvoří zhruba 35 % celkových nákladů. Sem patří hlavně mzdy zaměstnanců a jejich sociální a zdravotní pojištění. Jejich výše se v průběhu let příliš nemění. To je způsobeno hlavně tím, že si podnik udržuje stabilní úroveň zaměstnanců. Do budoucna podnik neočekává výraznější změnu ve výše této položky. Jako důsledek hospodářské krize se totiž očekává dočasné zmrazení mezd.

Tab.11: Provozní náklady podniku (v tis. Kč)

Ukazatel	Rok		
	2006	2007	2008
Spotřeba materiálu a energie	3 741	4 353	4 693
Osobní náklady	2 673	2 490	2 670
Služby	544	520	507
Odpisy	66	63	79
Ostatní provozní náklady	67	76	90
Provozní náklady celkem	7 091	7 502	8 039

Tab.12: Struktura provozních nákladů podniku (v %)

Ukazatel	Rok		
	2006	2007	2008
Spotřeba materiálu a energie	52,75	58,03	58,37
Osobní náklady	37,70	33,19	33,23
Služby	7,67	6,93	6,31
Odpisy	0,93	0,84	0,97
Ostatní provozní náklady	0,95	1,01	1,12
Provozní náklady celkem	100,00	100,00	100,00

Tab.13: Vývoj provozních nákladů podniku (rok 2006 = 100%)

Ukazatel	Rok		
	2006	2007	2008
Spotřeba materiálu a energie	100,0	116,4	125,3
Osobní náklady	100,0	93,2	99,9
Služby	100,0	95,6	93,2
Odpisy	100,0	95,5	115,2
Ostatní provozní náklady	100,0	112,8	134,2
Provozní náklady celkem	100,0	105,8	113,3

Další podstatnou složkou provozních nákladů jsou služby s výší okolo 500 tis. Kč, což je 7 % celkových nákladů. Jejich úroveň se v podstatě nemění, protože jejich nejvýznamnější položkou je nájemné. To v průběhu let stoupá jen nepatrně a úroveň ostatních služeb se také příliš nemění (např. pojištění, jehož výše je v průběhu let konstantní).

Další položky provozních nákladů nejsou z hlediska jejich výše příliš významné. Jsou to především ostatní provozní náklady a odpisy. Objekt hotelu je v pronájmu, a tudíž neúčtuje odpisy pronajaté části dlouhodobého majetku. Každá z těchto položek tvoří 1 % celkových nákladů.

5.3. VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ

Výsledek hospodaření se člení na provozní, finanční a mimořádný. Je to rozdíl mezi výnosy a náklady, tudíž i jeho členění je analogické jako u výnosů a nákladů. Údaje o výsledku hospodaření, výnosech a nákladech byly získány z výkazu zisku a ztráty.

Tab.14: Výsledek hospodaření podniku (v tis. Kč)

Ukazatel	Rok		
	2006	2007	2008
Provozní výsledek hospodaření	-79	187	497
Finanční výsledek hospodaření	-15	-12	-2
Výsledek hospodaření z běžné činnosti	-94	175	495
Mimořádný výsledek hospodaření	2	3	2
Výsledek hospodaření před zdaněním	-92	178	497

Z údajů v tab.14 zjistíme, že výsledek hospodaření podniku vykazuje výrazný a jednoznačný růst. V těchto letech se podnik ze záporných čísel dostává na úroveň zisku ve výši téměř půl milionu Kč. Meziroční růst byl způsoben hlavně růstem provozních výnosů. Důvody jejich růstu již byly zmíněny v jejich podrobnější analýze.

Nejvyšší zisk byl vytvořen v roce 2008, což bylo způsobeno z velké části i změnou marketingové strategie hotelu. Hotel se zaměřil především na větší zviditelnění prostřednictvím reklamy na internetových portálech, a také prostřednictvím vlastních internetových stránek. Již několik let je hotel doporučován i zdejším infocentrem, které za tuto službu dostává provizi. Hotel rovněž spolupracuje s několika předními cestovními kancelářemi jako je např. Čedok nebo Avanti travel.

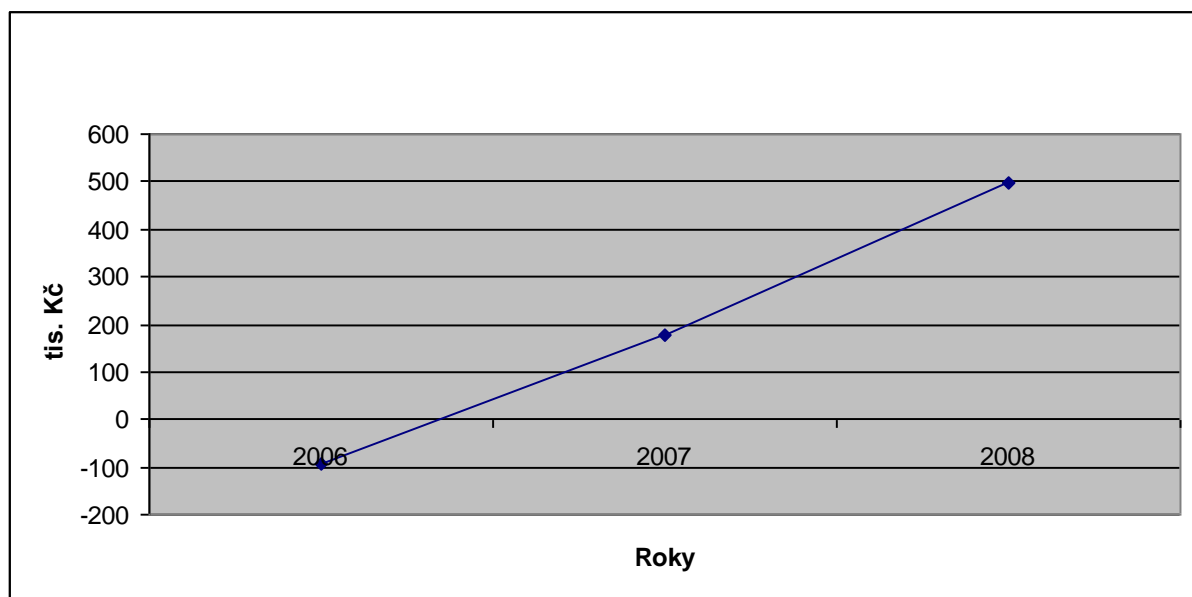
Provozní výsledek hospodaření podniku tvoří podstatnou část z celkového výsledku hospodaření podniku, a proto se dá říci, že je s ním téměř totožný a vykazuje stejný vývoj.

Finanční výsledek hospodaření je záporný po celé sledované období. V jednotlivých letech však dochází ke zlepšení. Protože se, ale na celkovém výsledku hospodaření podílí jen nepatrně, tak jsou jeho hodnoty vykompenzovány provozní činností. Výše mimořádného výsledku hospodaření je z celkového pohledu zanedbatelná a ani jeho vývoj nevykazuje větší výkyvy.

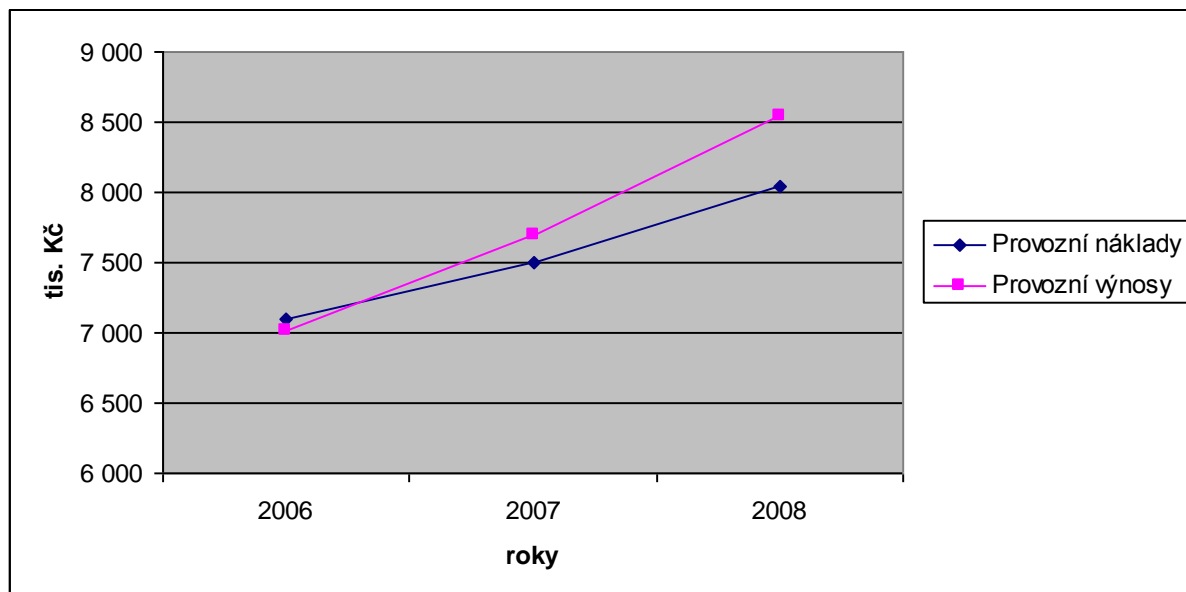
V následujícím grafu 2 jsou zobrazeny pro lepší představu výsledky hospodaření v jednotlivých letech. Podle těchto údajů je možné předpokládat, že výsledek hospodaření v dalších letech pravděpodobně poroste, ale asi ne příliš díky působení hospodářské krize

Z následujícího grafu 3 provozních nákladů a výnosů v letech 2006 až 2008 můžeme vidět, že výnosy i náklady rostou. Provozní výnosy však rostou rychlejším tempem v porovnání s vývojem provozních nákladů. To má za následek pozitivní vývoj výsledku hospodaření posledních let.

Graf 2: Vývoj výsledku hospodaření v letech 2006 - 2008

Graf 3: Vývoj provozních nákladů a výnosů v letech 2006 – 2008

5.4. ANALÝZA RENTABILITY HOSPODAŘENÍ PODNIKU

Ukazatelů rentability se používá pro hodnocení a komplexní posouzení celkové efektivnosti podniku a intenzity využívání, reprodukce a zhodnocení kapitálu vloženého do podniku. Tyto ukazatele patří do kategorie tzv. mezivýkazových poměrových ukazatelů, protože využívají údajů ze dvou účetních výkazů, objem kapitálu z rozvahy a velikost zisku z výkazu zisku a ztráty. Vzhledem k tomu, že údaje z rozvahy jsou stavové veličiny (stav k 31.12.), při vyjádření rentability byl uvažován jejich průměrný stav jako aritmetický průměr počátečního a konečného stavu daného roku.

Z tab.16 je zřejmé, že v roce 2006 všechny ukazatele rentability vykazují záporné hodnoty. To je způsobeno ztrátou, kterou podnik v tomto roce utrpěl. Nákladovost v tomto roce přesáhla 1 Kč. V dalších letech jsou pak hodnoty všech ukazatelů kladné, a to s pozitivním vývojem. Náklady se dostaly pod úroveň výnosů a rostly pomalejším tempem než výnosy.

Nejlepších výsledků dosahuje podnik v roce 2008, kdy jsou hodnoty ukazatelů nejvyšší. Rentabilita celkového kapitálu poměrně výrazně vzrostla. Největší nárůst pak zaznamenala rentabilita vlastního kapitálu, což je pro podnik, ale hlavně pro majitele podniku pozitivní skutečností.

Pro srovnání ukazatelů rentability daného podniku s podniky obdobného zaměření byly použity údaje ze stránek Českého statistického úřadu. Pro výpočet rentability byly užity základní ukazatele podniků se 100 a více zaměstnanci za ubytování a stravování (OKEČ 55). Byly však zjištěny jen údaje pro roky 2006 a 2007, pro rok 2008 údaje zatím nebyly zveřejněny.

Z údajů tab.17 je patrné, že v roce 2006 jsou všechny ukazatele rentability podniků v oboru ubytování a stravování vyšší než u sledovaného hotelu. To je způsobeno hlavně ztrátou, kterou hotel v tomto roce vykázal

V roce 2007 však již hotel vykazuje lepší výsledky pokud jde o rentabilitu celkového kapitálu, ale především pokud jde o rentabilitu vlastního kapitálu. Úroveň ostatních sledovaných ukazatelů podniku je již v podstatě totožná s oborovým průměrem a nevykazuje větší odchylky.

Tab.15: Výchozí údaje pro výpočet rentability hospodaření (v tis. Kč)

Ukazatel	Roky		
	2006	2007	2008
Zisk (Z)	-92	178	497
Vlastní kapitál (VK)	385	402	652
Celkový kapitál (K)	1 131	1 080	1 202
Výnosy (V)	7 025	7 710	8 551
Náklady (N)	7 117	7 531	8 054
Tržby (T)	6 846	7 503	8 379

Tab.16: Ukazatele rentability hospodaření podniku

Ukazatel	Roky		
	2006	2007	2008
Rentabilita celkového kapitálu (ROA-Z/K) (%)	- 8,13	16,48	41,34
Rentabilita vlastního kapitálu (ROE-Z/VK) (%)	- 23,89	44,28	76,23
Rentabilita nákladů (Z/N) (%)	- 1,29	2,36	6,17
Rentabilita výnosů (Z/V) (%)	- 1,31	2,31	5,81
Rentabilita tržeb (Z/T) (%)	- 1,34	2,37	5,93
Nákladovost (N/V)	1,01	0,97	0,94

Tab.17: Ukazatele rentability za odvětví ubytování a stravování

Ukazatel	Roky	
	2006	2007
Rentabilita celkového kapitálu (ROA-Z/K) (%)	nezjištěno	2,56
Rentabilita vlastního kapitálu (ROE-Z/VK) (%)	14,4	8,17
Rentabilita nákladů (Z/N) (%)	8,35	2,59
Rentabilita výnosů (Z/V) (%)	7,7	2,53
Rentabilita tržeb (Z/T) (%)	8,3	2,79
Nákladovost (N/V)	0,92	0,97

Zdroj: www.czso.cz

6. CASH FLOW

V České republice zahrnují účetní výkazy rozvahu, výkazu zisku a ztráty a jsou doplněny přílohou, jejíž součástí je výkaz cash flow. První dva jmenované jsou založeny na akruálním principu, tzn. že se zakládají na vztahu výnosů a nákladů k určitému časovému okamžiku, poskytují informace o finanční situaci podniku a jeho ziskovosti. Praxe však ukazuje, že podnik může být ziskový, ale může být platebně neschopný. Poslední dobou proto nabývá na významu právě výkaz cash flow.

Vzhledem k tomu, že podnik nesestavoval výkazy cash flow, předmětem předkládané práce bylo jeho zpracování v letech sledovaného období. Ze sestavených výkazů cash flow ve sledovaných letech je patrné, že čisté cash flow v roce 2006 bylo záporné -14 tis. Kč, v roce 2007 9 tis.Kč a v roce 2008 41 tis. Kč. Naznačuje to tedy pozitivní vývoj cash flow v jednotlivých letech. V roce 2006, kdy čisté cash flow podniku bylo záporné, byla rovněž vykázána ztráta. V dalších letech jsou již hodnoty čistého cash flow kladné, neboť zisk podniku v těchto letech neustále rostl. Zásoba peněžních prostředků podniku v jednotlivých letech se postupně zvyšovala a v roce 2008 dosáhla nejvyšší částky tj. 142 tis. Kč.

V roce 2006 podnik vykázal ztrátu. Zásoby oproti minulému roku mírně poklesly a stejně tak i pohledávky. Krátkodobé závazky naopak mírně vzrostly a podnik v tomto roce prodal již odepsaný majetek a nový do podniku nepřibyl. To vše mělo na cash flow pozitivní vliv, ale nestačilo to na vyvážení ztráty, která cash flow v tomto roce ovlivnila, a tudíž vyšlo záporné.

V roce 2007 došlo ke zvýšení krátkodobých pohledávek a zásob a ke snížení krátkodobých závazků. Tyto položky měly na cash flow negativní vliv a snížily ho. Pohledávky tvoří hlavně pohledávky ze stravenek, které mají splatnost až tři měsíce a pohledávky za ubytování. Zásoby vzrostly hlavně díky větším prodejm, a to především tržeb restaurace. Ke snížení krátkodobých závazků pak vedlo především snížení krátkodobého bankovního úvěru. Podnik poté opět kromě prodeje již odepsaného dlouhodobého majetku neměl další výraznější pohyb položek cash flow.

Tab.18: Výkaz cash flow pro rok 2006 (v tis. Kč)

Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na začátku účetního období	105
Peněžní toky z hlavní výdělečné činnosti (provozní činnost)	
Účetní zisk nebo ztráta z běžné činnosti před zdaněním	-92
Úpravy o nepeněžní operace	22
Odpisy stálých aktiv a umořování opravné položky k nabytému majetku	66
Změna stavu opravných položek, rezerv	-5
Zisk z prodeje stálých aktiv	-55
Výnosy z dividend a podílů na zisku	0
Vyúčtované nákladové úroky s výjimkou kapitalizovaných a vyúčtované výnosové úroky	16
Případné úpravy o ostatní nepeněžní operace	0
Čistý peněžní tok z prov.činnosti před zdaněním, změnami prac. kapitálu a mim.položkami	-70
Změny stavu nepeněžních složek pracovního kapitálu	21
Změna stavu pohledávek z provozní činnosti, přechodných účtů aktiv	6
Změna stavu krátkodobých závazků z provozní činnosti, přechodných účtů pasiv	5
Změna stavu zásob	10
Změna stavu krátkodobého finančního majetku nespádajícího do peněžních prostř. a ekvivalentů	0
Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním a mimořádnými položkami	-49
Vyplacené úroky s výjimkou kapitalizovaných	-19
Přijaté úroky	3
Zaplacená daň z příjmů za běžnou činnost a doměrky daně za minulá období	-4
Příjmy a výdaje spojené s mimořádným hospodářským výsledkem včetně daně z příjmů	2
Čistý peněžní tok z provozní činnosti	-67
Peněžní toky z investiční činnosti	
Výdaje spojené s nabytím stálých aktiv	-2
Příjmy z prodeje stálých aktiv	55
Půjčky a úvěry spřízněným osobám	0
Čistý peněžní tok vztahující se k investiční činnosti	53
Peněžní toky z finanční činnosti	
Dopady změn dlouhodobých, resp. krátkodobých závazků	0
Dopady změn vlastního kapitálu na peněžní prostředky a ekvivalenty	0
Zvýšení peněžních prostředků z důvodů zvýšení základního kapitálu, emisního ážia atd.	0
Vyplacení podílů na vlastním jmění společníkům	0
Další vklady peněžních prostředků společníků a akcionářů	0
Úhrada ztráty společníky	0
Přímé platby na vrub fondů	0
Vyplacené dividendy nebo podíly na zisku včetně zaplacené daně	0
Čistý peněžní tok vztahující se k finanční činnosti	0
Čisté zvýšení resp. snížení peněžních prostředků	-14
Stav peněžních prostředků a pen. ekvivalentů na konci účetního období	91

Tab.č.19: Výkaz cash flow pro rok 2007 (v tis. Kč)

Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na začátku účetního období	91
Peněžní toky z hlavní výdělečné činnosti (provozní činnost)	
Účetní zisk nebo ztráta z běžné činnosti před zdaněním	178
Úpravy o nepeněžní operace	-20
Odpisy stálých aktiv a umořování opravné položky k nabytému majetku	63
Změna stavu opravných položek, rezerv	-20
Zisk z prodeje stálých aktiv	-75
Výnosy z dividend a podílů na zisku	0
Vyúčtované nákladové úroky s výjimkou kapitalizovaných a vyúčtované výnosové úroky	12
Případné úpravy o ostatní nepeněžní operace	0
Čistý peněžní tok z prov.činnosti před zdaněním, změnami prac. kapitálu a mim.položkami	158
Změny stavu nepeněžních složek pracovního kapitálu	-186
Změna stavu pohledávek z provozní činnosti, přechodných účtů aktiv	-35
Změna stavu krátkodobých závazků z provozní činnosti, přechodných účtů pasiv	-90
Změna stavu zásob	-61
Změna stavu krátkodobého finančního majetku nespádajícího do peněžních prostř. a ekvivalentů	0
Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním a mimořádnými položkami	-28
Vyplacené úroky s výjimkou kapitalizovaných	-16
Přijaté úroky	4
Zaplacená daň z příjmů za běžnou činnost a doměrky daně za minulá období	-21
Příjmy a výdaje spojené s mimořádným hospodářským výsledkem včetně daně z příjmů	3
Čistý peněžní tok z provozní činnosti	-58
Peněžní toky z investiční činnosti	
Výdaje spojené s nabytím stálých aktiv	-8
Příjmy z prodeje stálých aktiv	75
Půjčky a úvěry spřízněným osobám	0
Čistý peněžní tok vztahující se k investiční činnosti	67
Peněžní toky z finanční činnosti	
Dopady změn dlouhodobých, resp. krátkodobých závazků	0
Dopady změn vlastního kapitálu na peněžní prostředky a ekvivalenty	0
Zvýšení peněžních prostředků z důvodů zvýšení základního kapitálu, emisního ážia atd.	0
Vyplacení podílů na vlastním jmění společníkům	
Další vklady peněžních prostředků společníků a akcionářů	0
Úhrada ztráty společníky	
Přímé platby na vrub fondů	0
Vyplacené dividendy nebo podíly na zisku včetně zaplacené daně	0
Čistý peněžní tok vztahující se k finanční činnosti	0
Čisté zvýšení resp. snížení peněžních prostředků	9
Stav peněžních prostředků a pen. ekvivalentů na konci účetního období	100

Tab.20: Výkaz cash flow pro rok 2008 (v tis. Kč)

Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na začátku účetního období	100
Peněžní toky z hlavní výdělečné činnosti (provozní činnost)	
Účetní zisk nebo ztráta z běžné činnosti před zdaněním	497
Úpravy o nepeněžní operace	28
Odpisy stálých aktiv a umořování opravné položky k nabytému majetku	76
Změna stavu opravných položek, rezerv	-10
Zisk z prodeje stálých aktiv	-40
Výnosy z dividend a podílů na zisku	0
Vyúčtované nákladové úroky s výjimkou kapitalizovaných a vyúčtované výnosové úroky	2
Případné úpravy o ostatní nepeněžní operace	0
Čistý peněžní tok z prov.činnosti před zdaněním, změnami prac. kapitálu a mim.položkami	525
Změny stavu nepeněžních složek pracovního kapitálu	-218
Změna stavu pohledávek z provozní činnosti, přechodných účtů aktiv	-50
Změna stavu krátkodobých závazků z provozní činnosti, přechodných účtů pasiv	-119
Změna stavu zásob	-49
Změna stavu krátkodobého finančního majetku nespádajícího do peněžních prostř. a ekvivalentů	0
Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním a mimořádnými položkami	307
Vyplacené úroky s výjimkou kapitalizovaných	-7
Přijaté úroky	5
Zaplacená daň z příjmů za běžnou činnost a doměrky daně za minulá období	-85
Příjmy a výdaje spojené s mimořádným hospodářským výsledkem včetně daně z příjmů	2
Čistý peněžní tok z provozní činnosti	222
Peněžní toky z investiční činnosti	
Výdaje spojené s nabytím stálých aktiv	-120
Příjmy z prodeje stálých aktiv	40
Půjčky a úvěry spřízněným osobám	0
Čistý peněžní tok vztahující se k investiční činnosti	-80
Peněžní toky z finanční činnosti	
Dopady změn dlouhodobých, resp. krátkodobých závazků	0
Dopady změn vlastního kapitálu na peněžní prostředky a ekvivalenty	-100
Zvýšení peněžních prostředků z důvodů zvýšení základního kapitálu, emisního ážia atd.	0
Vyplacení podílů na vlastním jmění společníkům	-100
Další vklady peněžních prostředků společníků a akcionářů	0
Úhrada ztráty společníky	0
Přímé platby na vrub fondů	0
Vyplacené dividendy nebo podíly na zisku včetně zaplacené daně	
Čistý peněžní tok vztahující se k finanční činnosti	-100
Čisté zvýšení resp. snížení peněžních prostředků	42
Stav peněžních prostředků a pen. ekvivalentů na konci účetního období	142

V roce 2008 pak opět dochází oproti minulému roku ke zvýšení krátkodobých pohledávek a zásob. Dochází rovněž k poklesu krátkodobých závazků především díky snížení krátkodobého úvěru, který není v tomto roce, kdy se podniku vede lépe potřeba. Na to mají opět vliv rostoucí tržby, a tím i větší množství finančních prostředků, které má podnik k dispozici. Podnik v tomto roce však také nakoupil dlouhodobý majetek za 120 tis., čímž obnovil vybavení a opět prodává zbytek odepsaného majetku. V tomto roce však v podniku též dochází k rozdělení podílů na zisku z minulého roku mezi společníky v celkové částce 100 tis. To vše má poté vliv na výši cash flow, které by jinak bylo díky vysokému zisku v tomto roce vyšší. Pohyby těchto všech položek však měly za následek jeho snížení, protože jsou ve výkazu promítnuty ze znaménkem mínus.

V dalších letech se dá očekávat podobný průběh, i když výsledek hospodaření v podobě zisku asi nebude tak vysoký.

Pro lepší hodnocení cash flow se podobně jako při hodnocení výsledku hospodaření využívá poměrových ukazatelů. Jejich účelem je potřeba vyjádření vnitřního potenciálu podniku resp. jeho vnitřní síly.

Tab.21: Výchozí údaje pro hodnocení cash flow (v tis. Kč)

Ukazatel	Roky		
	2006	2007	2008
Vlastní kapitál (VK)	385	402	652
Cizí kapitál (CK)	746	678	550
Celkový kapitál (K)	1 131	1 080	1 202
Likvidní peněžní prostředky (LPP)	98	95	121
Výnosy (V)	7 025	7 710	8 551
Cash flow (CF)	-14	9	42

Tab. 22: Ukazatele cash flow

Ukazatel	Roky		
	2006	2007	2008
Rentabilita vlastního kapitálu (CF/VK) (%)	- 3,64	2,34	6,29
Rentabilita vložených prostředků (CF/K) (%)	- 1,24	0,83	3,41
Stupeň krytí závazků (CF/CK) (%)	- 1,87	1,33	7,45
CF k výnosům (CF/V) (%)	- 0,20	0,12	0,48
CF likvidita (CF/CK-LPP) (%)	- 0,02	0,02	0,09

Z tab.22 je zřejmé, že všechny ukazatele v průběhu let rostou. Nejvyšší hodnoty jsou v roce 2008, kdy se podniku vedlo nejlépe. Nejhorší výsledky jsou naopak v roce 2006, kdy jsou údaje v záporných hodnotách. Je to způsobeno čistým cash flow, které bylo v tomto roce záporné.

Nejvyšší hodnoty vykázala CF likvidita v roce 2008, která oproti minulému roku vzrostla nejvíce, což je pro podnik dobré, protože to ukazuje zlepšení jeho schopnosti splácet své závazky z vlastní tvorby peněžních prostředků.

V tomto období výrazně vzrostl také stupeň krytí závazků podniku. Ten vypovídá o poměru mezi financováním cizím kapitálem a schopností vyrovnat vzniklé závazky z vlastní finanční síly. Čím je hodnota vyšší, tím je podnik lépe schopen dostát svým závazkům, což je pro podnik pozitivní. Za optimální hodnotu se považuje rozmezí 20 – 30 %. Tohoto rozmezí však podnik nedosahuje a se svými 7,5 % je pod touto úrovní. Rentabilita vlastního kapitálu rovněž výrazněji vzrostla, což svědčí o růstu vnitřního finančního potenciálu vlastního kapitálu.

Naproti tomu CF k výnosům se v letech 2007 a 2008 drží na poměrně stabilní úrovni do 0,5 Kč peněžního toku připadajícího na 100 korun výnosu.

7. ZÁVĚREČNÉ ZHODNOCENÍ

Na základě analýzy tvorby výsledku hospodaření, jeho hodnocení a hodnocení cash flow byly zjištěny následující závěry.

Z analýzy výnosů rozčleněných na provozní, finanční a mimořádné vyplývá, že většinu výnosů podniku tvoří provozní výnosy, což se u podniku poskytujícího ubytovací a stravovací služby dalo očekávat. Finanční a mimořádné výnosy pak tvoří jen nepatrnou část z celkových výnosů. Provozní výnosy mají rostoucí charakter a jejich podíl na celkových výnosech je okolo 99 %. Finanční a mimořádné výnosy jsou na tom podobně a na celkových výnosech se podílí jen minimálně.

Nejvýznamnějšími složkami provozních výnosů jsou pak tržby z prodeje výrobků a služeb, jejichž podíl na těchto výnosech se pohybuje od 95 do 97 % v jednotlivých letech. Těmto tržbám byla věnována zvláštní část této práce a byla u nich provedena podrobnější analýza. Tržby v průběhu let rostly a nejvyšší byly v roce 2008. V jednotlivých letech pak dosahovaly tržby nejvyšší úrovně v letních měsících a nejnižší naopak v zimě. Je to způsobeno poptávkou zákazníků a hlavně turistů, kteří město navštěvují převážně v létě.

Z analýzy nákladů je patrné, že největší část z celkových nákladů tvoří provozní náklady, což se dalo vzhledem k zaměření podniku a výši provozních výnosů očekávat. Provozní náklady tvoří stejně jako provozní výnosy 99 % podíl na celkových nákladech a jejich hlavními položkami jsou spotřeba materiálu a energie a osobní náklady. Finanční a mimořádné náklady opět netvoří významnou položku celkových nákladů a podílí se na nich zhruba v rozmezí 0,09 – 0,2 %. Náklady se v průběhu let stále postupně zvyšují, což je způsobeno, jak nárůstem cen surovin a energií, tak částečným zvýšením výkonů hotelu. Úměrně k zvyšování nákladů dochází však i k růstu výnosů, což je pro další vývoj podniku velmi důležité.

Výsledek hospodaření podniku vykazuje výrazný a jednoznačný růst, kdy se podnik v roce 2006 dostává ze záporných čísel v dalších letech na úroveň zisku ve výši téměř půl milionu Kč. Meziroční růst byl způsoben hlavně růstem provozních výnosů. Nejvyšší zisk byl vytvořen v roce 2008, což bylo způsobeno z velké části i změnou marketingové strategie hotelu. Hotel se zaměřil především na větší zviditelnění prostřednictvím reklamy na internetových portálech, a také prostřednictvím vlastních internetových stránek. Rovněž spolupracuje s několika předními cestovními kancelářemi jako je např. Čedok nebo Avanti travel.

Provozní výsledek hospodaření podniku tvoří podstatnou část z celkového výsledku hospodaření podniku, a proto se dá říci, že je s ním téměř totožný a vykazuje stejný vývoj. Finanční výsledek hospodaření je záporný po celé sledované období. V jednotlivých letech však dochází ke zlepšení. Protože se ale na celkovém výsledku hospodaření podílí jen nepatrně, tak jsou jeho hodnoty vykompenzovány provozní činností. Výše mimořádného výsledku hospodaření je z celkového pohledu zanedbatelná a ani jeho vývoj nevykazuje větší výkyvy.

Pro posouzení a hodnocení výsledku hospodaření byla provedena analýza rentability. Bylo tak zjištěno v jaké úrovni a výši se podílí na výsledku hospodaření jednotlivé stavové veličiny z rozvahy a výkazu zisku a ztráty. Výše rentability jednotlivých položek se pak odvíjela především z hospodářské situace podniku. Hotel dosáhl poměrně vysoké rentability celkového a hlavně vlastního kapitálu, což je pro podnik, ale hlavně pro majitele pozitivní jev.

Pro hodnocení cash flow byly sestaveny výkazy cash flow ve sledovaných letech. Cash flow v roce 2006 bylo záporné -14 tis. Kč, v roce 2007 9 tis. Kč a v roce 2008 41 tis. Kč. Naznačuje to tedy pozitivní vývoj cash flow v jednotlivých letech. V roce 2006, kdy čisté cash flow podniku bylo záporné, byla rovněž vykázána ztráta. V dalších letech jsou již hodnoty čistého cash flow kladné, neboť zisk podniku v těchto letech neustále rostl. Zásoba peněžních prostředků podniku v jednotlivých letech se postupně zvyšovala a v roce 2008 dosáhla nejvyšší částky tj. 142 tis. Kč. To ukazuje na postupné zlepšování hospodářské situace podniku.

Důležité bylo také zhodnocení cash flow jednotlivých let. Proto byly opět použity poměrové ukazatele CF pro zhodnocení vnitřního potenciálu podniku. Všechny ukazatele v průběhu let rostou. Nejvyšší hodnoty jsou vykázány v roce 2008, kdy se podniku vedlo nejlépe. Nejhorší výsledky jsou naopak v roce 2006, kdy jsou údaje v záporných hodnotách. Je to způsobeno záporným cash flow v tomto roce, v kterém podnik taktéž vykázal ztrátu. Výše ukazatelů tedy byla opět ovlivněna hospodařením podniku.

Výhled do budoucna pro podnik není příznivý, protože v roce 2008 a hlavně v následujících letech již začaly na české podniky dopadat důsledky světové hospodářské krize, a tudíž se očekává v následujících letech zhoršení hospodářské situace podniku.

8. ZÁVĚR

Analýza tvorby výsledku hospodaření, jeho hodnocení a hodnocení cash flow má pro podnik zásadní význam a měla by být podkladem pro posouzení jeho dlouhodobého vývoje. Je to možnost jak odhalit příčiny nedostatků, které se poté stávají klíčovými pro rozhodování managementu o jejich předcházení a následném řešení. Je to proces vyvozování závěrů ze získaných údajů a zjišťování silných a slabých stránek podniku. Základní zdroje této analýzy jsou účetní výkazy.

Závěrem lze říci, že tato analýza neodhalila v podniku výraznější nedostatky. Výsledky analýzy tohoto podniku byly závislé na jeho hospodaření a vnějších podmínkách, které ho také částečně ovlivňují. Přesto by měl podnik i do budoucna svou situaci průběžně vyhodnocovat a předcházet tak případným budoucím problémům.

9. SUMMARY

Every company should trace the revenues and costs. Their difference create the income from operations. If the revenues are bigger than the costs, then the income from operations is named earning. This is the situation which firm wants to get. The other situation, when the revenues are smaller than the costs, is named loss. This can be found in the income statement. It shows managers and investors whether the company made or lost money during the reported period.

The goal of this bachelor paper was analysed the creation of income from operations in hotel, which is situated in town Bechyně. The costs and profits were followed in this hotel. They were divided into the three main groups. The first is operational and the others are financial and extraordinary. The income from operations was also analysed and divided in the same three groups. Difference between the operational revenues and the operational costs is the operational income from operations. In the others groups it is similar. The income from operations was also evaluated by indicators such as return on owner's equity or return of sales and so on.

In the bachelor paper was also analysed cash flow. It refers to the movement of cash into or out of a business, a project, or a financial product. It is usually measured during a specified, finite period of time. Measurement of cash flow can be used for determining a project's rate of return or problems with a business's liquidity. Cash flow statement was prepared for the purpose of analysis. This statement is divided into three parts which are operational, investment and financing cash flow. At the end of the work is evaluation of results.

10. PŘEHLED POUŽITÉ LITERATURY

1. ČECHOVÁ A. *Manažerské účetnictví*. Brno: Computer Press, 2006. 182 s.
ISBN 80-251-1124-5
2. DOLEŽAL, J., FIREŠ, B., MÍKOVÁ, M. *Finanční účetnictví*. Praha: GRADA, 1995.
304 s. ISBN 80-85623-10
3. FIALOVÁ, H. *Malý ekonomický výkladový slovník*. Praha: A Plus, 2000. 198 s.
ISBN 80-902514-3-9
4. FREIBERG, F. *Cash flow řízení likvidity podniku*. Praha: Management press, 1997.
173 s. ISBN 80-85943-37-9
5. HUNČOVÁ, M. *Manažerské účetnictví*. Ostrava: Mirago, 1999. 125 s.
ISBN 80-85922-68-1
6. KOVANICOVÁ, D. *Abeceda účetních znalostí pro každého*. Praha: Polygon, 1999.
369 s. ISBN 80-85967-93-6
7. KRÁL, B. a kol. *Vnitropodnikové účetnictví*. Praha: Trizonia, 1994. 326 s.
ISBN 80-85573-31-8
8. MAREK, P. *Studijní průvodce financemi podniku*. Praha: Ekopress s.r.o., 2009. 627 s.
ISBN 978-80-86929-49-1
9. MARTINOVIČOVÁ, D. *Základy ekonomiky podniku*. Brno: B.I.B.S., 2006. 178 s.
ISBN 80-86851-50-8
10. RYNEŠ, P. *Přehled peněžních toků (Cash flow) v účetní závěrce podnikatelů*.
Praha: Trizonia s.r.o., 1997. 183 s. ISBN 80-85573-76-8
11. SYNEK, M. *Podniková ekonomika*. Praha: C.H. Beck, 2006. 475 s.
ISBN 80-7179-892-4
12. SYNEK, M. a kol. *Manažerská ekonomika*. Praha: Grada publishing a.s., 2003. 466 s.
ISBN 80-247-0515-X
13. VALACH, J. *Finanční řízení podniku*. Praha: Ekopress, 1999. 324 s.
ISBN 80-86119-21-1

Internetové zdroje:

1. www.czso.cz

SEZNAM TABULEK A GRAFŮ

Tab.1: Výnosy podniku (v tis. Kč)	str. 27
Tab.2: Struktura výnosů podniku (v %)	str. 27
Tab.3: Vývoj výnosů podniku (rok 2006 = 100%)	str. 28
Tab.4: Provozní výnosy podniku (v tis. Kč)	str. 30
Tab.5: Struktura provozních výnosů podniku (v %)	str. 30
Tab.6: Vývoj provozních výnosů podniku (rok 2006 = 100%)	str. 31
Tab.7: Přehled tržeb za vlastní výkony a zboží (v Kč)	str. 32
Tab.8: Náklady podniku (v tis. Kč)	str. 34
Tab.9: Struktura nákladů podniku (v %)	str. 34
Tab.10: Vývoj nákladů podniku (rok 2006 = 100%)	str. 35
Tab.11: Provozní náklady podniku (v tis. Kč)	str. 36
Tab.12: Struktura provozních nákladů podniku (v %)	str. 37
Tab.13: Vývoj provozních nákladů podniku (rok 2006 = 100%)	str. 37
Tab.14: Výsledek hospodaření podniku (v tis. Kč)	str. 38
Tab.15: Výchozí údaje pro výpočet rentability hospodaření (v tis. Kč)	str. 41
Tab.16: Ukazatele rentability hospodaření podniku	str. 42
Tab.17: Ukazatele rentability za odvětví ubytování a stravování	str. 42
Tab.18: Výkaz cash flow pro rok 2006 (v tis. Kč)	str. 44
Tab.č.19: Výkaz cash flow pro rok 2007 (v tis. Kč)	str. 45
Tab.20: Výkaz cash flow pro rok 2008 (v tis. Kč)	str. 46
Tab.21: Výchozí údaje pro hodnocení cash flow (v tis. Kč)	str. 47
Tab. 22: Ukazatele cash flow	str. 48
Graf 1: Vývoj tržeb v jednotlivých měsících let 2006 – 2008	str. 33
Graf 2: Vývoj výsledku hospodaření v letech 2006 – 2008	str. 39
Graf 3: Vývoj provozních nákladů a výnosů v letech 2006 – 2008	str. 40

